

MENTAAL WELBEVINDEN IN DE JEUGDVERENIGING

Hoe kan een jeugdvereniging ervoor
zorgen dat jongeren zich verbonden
en gelukkig voelen?

Onderzoeksrapport

Inleiding

Voor De Ambrassade is mentaal welzijn sinds 2021 één van de generatiedoelen: thema's waar ze langdurig en impactgericht het verschil wil maken. Ze schreven reeds, na een lang participatief proces met het jeugdwerk en experts ter zake, een visietekst en ontwikkelden een kader voor het jeugdwerk, het 'Speelveld mentaal welzijn'. Dit onderzoek ligt in het verlengde hiervan en wil antwoorden bieden op de vraag hoe verbinding in het jeugdwerk vorm krijgt.

Uit onderzoek blijkt dat in verbinding zijn met anderen een zeer belangrijke contra-indicator is voor mentale problemen. Maar hoe wordt dit 'in verbinding zijn' ingevuld binnen een jeugdvereniging? En hoe gelukkig voelen jongeren zich in de jeugdvereniging en daarbuiten? Vanuit deze vragen ontstond de nood voor dit onderzoek. Pimento heeft een lange traditie in het voeren van onderzoek bij kinderen en jongeren. Dit onderzoek liep gedurende het schooljaar 2022-2023. Er werden zowel kwantitatieve (een enquête) als kwalitatieve (diepte-interviews) onderzoeksmethodes gebruikt.

Disclaimer: Dit onderzoeksrapport is geschreven op maat van de doelgroep met laagdrempeligheid in het achterhoofd. Het onderzoek is gevoerd via wetenschappelijke richtlijnen, maar in functie van de leesbaarheid kozen we ervoor om in het onderzoeksrapport deze richtlijnen om te buigen en ons te focussen op de essentie. Voor bijkomende vragen, neem contact op met de onderzoekers via pimento.be.

p. 2 Inleiding

p. 3 Achtergrond

p. 6 Waarom dit onderzoek?

p. 7 Methodologie

p. 7 • Fase 1: Enquête

p. 8 • Fase 2: Interviews

p. 9 Resultaten

p. 9 • Populatie

p. 11 • **Resultaten onderzoeksvraag 1:** Hoe verbonden voelen jongeren zich in een jeugdvereniging?

p. 13 • **Resultaten onderzoeksvraag 2:** Hoe gelukkig voelen jongeren zich in een jeugdvereniging?

p. 15 • **Resultaten onderzoeksvraag 3:** Op welke manieren bevorderen jeugdverenigingen al dan niet het gevoel van verbinding en geluk?

p. 25 Samenvatting

p. 28 Reflectie op de onderzoeksresultaten

p. 30 Aanbevelingen voor begeleiders

p. 33 Aanbevelingen voor begeleiders van kinderen en jongeren in andere contexten

p. 34 Aanbevelingen voor jeugdbeleid

p. 36 Bijlagen

p. 36 • Enquête

p. 38 • Semi-gestructureerde interviewleidraad

Wil je meteen lezen wat we leerden uit dit onderzoek? Scrol dan snel naar pagina 25.

PIMENTO

WAT
WAT

Vlaamse
overheid

Achtergrond¹

Wat is mentaal welbevinden?

Geestelijke, mentale of psychische gezondheid, mentaal welzijn of mentaal welbevinden, mentale problemen, psychische problemen, ... Deze verschillende termen worden allemaal door elkaar gebruikt. Uiteraard hebben ze ook wel wat met elkaar te maken, maar het is toch belangrijk om je ervan bewust te zijn dat geestelijke gezondheid méér is dan de afwezigheid van ziekte of stoornissen. **Geestelijke gezondheid gaat dus niet alleen over al dan niet een depressie een angststoornis, of ADHD hebben** (Bekijk een overzicht van psychische problemen). Maar het gaat ook over ‘positieve geestelijke gezondheid’ of ‘welbevinden’: hoe goed ‘zit je in je vel’, hoe voel je je – emotioneel en in relatie tot andere mensen, hoe energiek ben je, ... [Lees meer](#) over dit onderscheid.

Mentaal welbevinden of “geluk” zijn eerder abstracte begrippen. Mentaal welbevinden is een onderdeel van een optimale geestelijke gezondheid. Er zijn drie belangrijke aspecten (‘bouwblokken’) die mentaal welbevinden mee vorm geven, namelijk: je (emotioneel) goed voelen (emotioneel welbevinden), jezelf kunnen zijn (psychologisch welbevinden) en goed omringd zijn door anderen (sociaal welbevinden). En aanvullend: in balans kunnen blijven; en omgaan met stress en tegenslagen. Deze bouwblokken vind je ook terug in de [geluksdriehoek](#), ontwikkeld door het Vlaams Instituut Gezond Leven.

De manier waarop ‘positieve geestelijke gezondheid’ en ‘geestelijke ongezondheid’ op elkaar inspelen wordt verder verduidelijkt aan de hand van het **tweevoudig continuümmodel van Corey Keyes (2005)**. Het eerste continuüm (de horizontale as) representeert de ‘geestelijke ongezondheid’, gaande van maximale tot minimale aanwezigheid van psychische symptomen en klachten. Het tweede continuüm (de verticale as) is de ‘positieve geestelijke gezondheid’. Dat gaat van je minimaal tot optimaal ‘goed in je vel voelen’ of mentaal welbevinden.

Beide assen vallen niet 100% samen, maar kunnen elkaar ook wel beïnvloeden. Deze wisselwerking zorgt ervoor dat het werken aan één as kan leiden tot verschuivingen op de andere as. Dit betekent ook dat **wanneer er sprake is van psychopathologie (meer geestelijke ongezondheid) iemand baat kan hebben bij het versterken van hun mentaal welbevinden**.

Het tweecontinua-model heeft daarmee belangrijke implicaties voor de geestelijke gezondheidszorg. **Waar tot nu toe de nadruk lag op het behandelen van stoornissen, blijkt dat investeren in welbevinden een bijdrage aan preventie van psychische stoornissen kan leveren.**²

¹ Uit: Visietekst [mentaal welzijn in het jeugdwerk](#) en [Speelveld Mentaal welzijn](#)

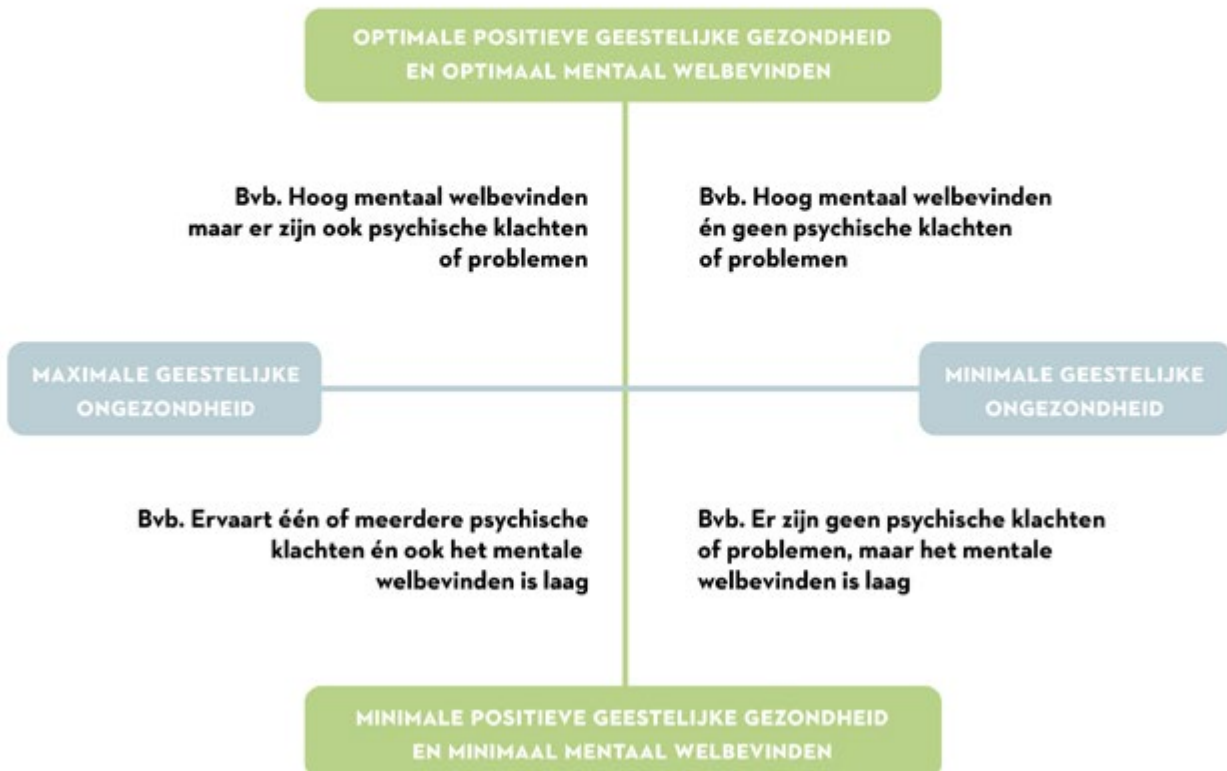
² Uit: [Handboek positieve psychologie](#) van Bohlmeijer, Bolier, Westenhof en Walburg, 2013

▲ Geluksdriehoek - (C) Vlaams Instituut Gezond Leven

TWEEVOUDIG CONTINUÛM MODEL

© VLAAMS INSTITUUT GEZOND LEVEN, 2020
 (OVERGENOMEN UIT SOTTICA ET AL., 2017; AANGEPAST VAN KEYES, 2005)

▲ tweevoudig continuümmodel van Corey Keyes (2005)

Hoe is het gesteld met het mentaal welbevinden van kinderen en jongeren?

Wanneer je een willekeurige Vlaming zou vragen naar de meest vormende ervaringen in hun leven, dan is de kans groot dat je een antwoord krijgt dat teruggrijpt op de jeugd. Dit komt overeen met de kennis die we hebben uit wetenschappelijk onderzoek, namelijk, dat de ontwikkeling voor het 18e levensjaar cruciaal is voor je verdere levensloop. Wanneer deze ontwikkeling op welke manier dan ook spaak loopt, dan kan dit voor blijvende problemen zorgen. Om het welbevinden in onze samenleving te waarborgen, is het dus van essentieel belang om goed te zorgen voor kinderen en jongeren.

De adolescentie is een ontwikkelingsperiode waarin jongeren veel belangrijke vaardigheden aanleren en aanscherpen die ze nodig hebben in hun volwassen leven. Denk bijvoorbeeld aan het (verder) ontwikkelen van sociale vaardigheden, en het zoeken naar een eigen identiteit en hun plaats in de wereld. Tegelijkertijd is de adolescentie ook de periode waarin jongeren het meest kwetsbaar zijn voor het ontwikkelen van mentale klachten³. Onderzoek toont dat 1 op 5 minderjarigen kampt met psychische stoornissen (= blauwe as van Keyes). Onderzoek toont ook dat mentale klachten steeds vroeger beginnen. De gemiddelde en mediane leeftijden waarop een psychische stoornis duidelijk wordt, is respectievelijk 17 en 21 jaar. Dat betekent dat de helft van de stoornissen al effectief aanwezig is vóór de leeftijd van 17 à 21 jaar.⁴ Maar nog heel wat meer jongeren zitten niet goed in hun vel (= groene as van Keyes). 1 op 3 jongeren voelt zich niet goed in hun vel (Vlaamse Jeugdraad, 2016), 1 op 5 voelt zich eenzaam⁵, 4 op 10 jongeren heeft moeite met in slaap vallen⁴, bijna 1 op 2 jongeren geeft aan dat die al eens gepest werd⁶ en zo kunnen we wel nog een eindje blijven doorgaan.

Jongeren hebben niet de juiste tools om hier iets aan te doen of ze vinden niet de weg naar de gepaste hulp. Dit uit zich op veel manieren: wachtlijsten bij de gespecialiseerde zorg, uitval op school en in de samenleving, depressie, fysieke klachten ... Daarom is het van groot belang om jongeren de juiste ondersteuning te bieden om hun veerkracht te laten groeien, zodat ze beter gewapend zijn tegen mentale klachten.

Wetenschappelijk onderzoek naar de belangrijkste voorspellers van welbevinden is hoopgevend. Zo blijkt dat vooral een sterke verbondenheid met anderen voorspellend is van later geluk. In resultaten van het Vlaamse SIGMA-onderzoek zien we dat het vooral **kwaleitsvolle, dagelijkse sociale interacties zijn die sterk gelinkt zijn aan de geestelijke gezondheid van jongeren**. Deze resultaten zijn hoopgevend, omdat ze handvaten bieden om daadwerkelijk iets te doen aan welzijnsbevordering. Wanneer we kinderen en jongeren helpen om betekenisvolle connecties met anderen te leggen, zal dit zich uitbetalen in een enorme weerbaarheid van de generaties van de toekomst.

3 Solmi, Marco et al. (2022). Age at onset of mental disorders worldwide: largescale meta-analysis of 192 epidemiological studies. *Mol Psychiatry* (27)

4 Bruffaerts, Ronny (2021). De mythes voorbij. *Het Public Health perspectief in de geestelijke gezondheidszorg*. Zorgnet-Icuro

5 SIGMA studie (2019). *Het SIGMA-project: een langdurig onderzoek naar de geestelijke gezondheid van Vlaamse jongeren*. KU Leuven

6 Pimento (2019) *Onderzoeksrapport pesten*

Waarom dit onderzoek?

Het is belangrijk dat kinderen en jongeren zich goed voelen in de groep waartoe ze behoren. Dat er een veilig klimaat heerst waarin ze zichzelf kunnen zijn en waar het omgaan met emoties als normaal wordt beschouwd. **Met dit onderzoek gaan we na hoe kinderen en jongeren dit zelf ervaren in hun jeugdvereniging.**

We kiezen trouwens om de term *jeugdvereniging* te gebruiken in dit onderzoek. Hiermee bedoelen we *“elke vereniging (hiervoor erkend of niet) die inzet op het sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door de jeugd van drie tot en met dertig jaar, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd, die daaraan deelneemt op vrijwillige basis”*.

In dit onderzoek focussen we ons enkel op die positieve geestelijke gezondheid (zie boven) en spreken we dus over mentaal welbevinden.

Essentiële pijlers daarin zijn:

- Hoe verbonden voel je je?
- Hoe gelukkig voel je je?
- Voel je je goed omringd?
- Kan je jezelf zijn?
- Voel je je goed in je vel?

In dit onderzoek hebben we ons hierop dan ook gefocust.

Onderzoeksvragen

Om de rol van de jeugdvereniging bij mentaal welbevinden in kaart te brengen, gingen we op zoek naar antwoorden op de vraag: **“Op welke manieren bevorderen jeugdverenigingen al dan niet het mentaal welbevinden van Vlaamse jongeren?”**

Om het concept mentaal welbevinden te bevragen bij jongeren, peilden we naar de factoren verbinding en geluk. We bevroegen hoe gelukkig ze zijn in verschillende contexten, hoe ze verbinding zien/definiëren en hoe verbonden ze zich voelen met hun leeftijdsgenoten.

De drie sub-onderzoeksvragen zijn:

- Hoe verbonden voelen jongeren zich in een jeugdvereniging? En wat draagt hieraan bij?
- Hoe gelukkig voelen jongeren zich in een jeugdvereniging? En wat draagt hieraan bij?
- Op welke manieren bevorderen jeugdverenigingen al dan niet het gevoel van verbinding en geluk?

Deze sub-onderzoeksvragen vormen dan ook de structuur van dit rapport.

Methodologie

Het onderzoek werd ontworpen, uitgevoerd en geanalyseerd door onderzoekers Evelien Luts, Sarah Joos en Kato Dausy.

Omdat mentaal welbevinden een moeilijk concept is om te bevragen bij jongeren, polsten we naar de factoren verbinding en geluk.

Fase 1: Enquête

In de eerste fase van de dataverzameling van dit *mixed methods* onderzoek lieten we jongeren een enquête (zie bijlage p. 36) invullen. De enquête werd opgebouwd door eerst achtergrondvariabelen te bevragen. Nadien stelden we de inhoudelijke vragen over mentaal welbevinden: allerlei stellingen over verbinding en geluksvragen.

Om een inzicht te krijgen in de achtergrond van de bevroegde populatie vroegen we naar leeftijd, ervaring in een jeugdvereniging, gender, migratieachtergrond, onderwijsvorm en SES.

We maakten gebruik van de Family Affluence Scale III⁷ om de variabele socio-economische status (SES) te meten.

We stelden hiervoor de volgende vragen:

- Hoe vaak ben je samen met je gezin naar het buitenland (buiten België) op vakantie geweest gedurende het laatste jaar?
- Hoeveel badkamers (kamer met bad en/of douche) hebben jullie thuis?
- Hebben jullie thuis een vaatwasmachine?
- Heb je een eigen slaapkamer voor jezelf?
- Hoeveel computers, laptops, tablets hebben jullie in totaal thuis (smartphones en spelconsoles tellen niet mee)?
- Hebben jullie thuis een auto, bestelwagen of vrachtwagen?

Op basis van de antwoorden op deze items wordt de FAS-index berekend, gaande van 0 tot 13. Voor de analyse werd de score op deze index-variabele als continue variabele beschouwd. We maakten 3 categorieën: lage, gemiddelde en hoge SES.

Om te polsen of jongeren al dan niet actief zijn in een jeugdvereniging, maakten we gebruik van een opsomming met alle mogelijke soorten organisaties die hieronder kunnen vallen, met enkele voorbeelden erbij:

- Jeugdbeweging (bv. Chirojeugd Vlaanderen, Scouts en Gidsen Vlaanderen, KLJ, KSA, JNM, Jeugd Rode Kruis, ...)
- Jeugdhuis, jeugdcentrum of open jeugdwerk-initiatief
- Speelpleinwerking
- Vakantie- en kamporganisatie (bv. Kazou, Joetz, Krnsj, Free-Time, Koning Kevin, Activak, ...)
- Jeugdvereniging voor cultuureducatie (kunst, cultuur, dans, zang, ...) (bv. BAMB!, Passerelle, Das Kunst, ...)
- Politieke jongerenbeweging (bv. Jong CD&V, Jong Groen, Jong Socialisten, Jong VLD, Jong N-VA, ...)
- Gespecialiseerde jeugdvereniging met een specifieke doelgroep, thema of ideologie (zoals: werkt met jonge vluchtelingen of kinderen en jongeren in armoede en/of de vereniging werkt specifiek rond milieueducatie, wetenschappen, ...) (bv. Arktos, Tumult, Uit De Marge; Jeugd, cultuur en wetenschap, ...)

⁷ Hobza, V., Hamrik, Z., Buchsch, J. & De Clercq, B. (2017), *The Family Affluence Scale as an Indicator for Socioeconomic Status: Validation on Regional Income Differences in the Czech Republic. International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14, 1540.

De items over verbinding in de enquête komen uit de Measure of Adolescent Connectedness⁸. Deze stellingen werden als schaalvragen gesteld (niet akkoord, eerder niet akkoord, neutraal, eerder akkoord, akkoord). De geluksvragen, “ik ben gelukkig (algemeen, school, jeugdvereniging)” waren vragen waarop de jongeren een cijfer van 0 tot 10 konden invullen. Deze drie vragen hebben we bewust opgesplitst aan bod laten komen in de enquête, zodat de jongeren deze niet vlak na elkaar moesten invullen en ze de antwoorden minder bewust met elkaar zouden vergelijken.

De **enquête** werd tussen 24 oktober en 4 december 2022 verspreid onder verschillende secundaire scholen (1e tot en met 6e jaar) en tussen 18 en 21 november bekend gemaakt via een advertentie op WAT WAT, als ook online op de website en in de nieuwsbrief van De Ambrassade⁹. Dat leverde 3104 respondenten op. We lieten de respondenten jonger dan 12 jaar of ouder dan

18 jaar én de respondenten die de enquête niet volledig invulden niet meetellen. We namen de antwoorden van de overige 2100 respondenten mee in de analyses.

Deelnemen aan de vragenlijst gebeurde online (SurveyMonkey) en volledig anoniem. De gemiddelde invulduur van de enquête was 5 minuten en 34 seconden.

Voor alle afzonderlijke variabelen werd een univariate analyse uitgevoerd. In dit onderzoek werken we enkel met nominale variabelen waarbij frequenties en proporties/percentages berekend werden. Dat werd gevolgd door een bivariate analyse waarbij de associatie tussen nominale variabelen geanalyseerd werd aan de hand van kruistabellen (en bijbehorende Chi Square en p-waarde).

De analyses gebeurden met behulp van SPSS versie 29. Het significantieniveau legden we vast op 0,05.

Fase 2: Interviews

In de tweede fase van dit *mixed-methods*-onderzoek namen we interviews af bij twintig jongeren tussen 12 en 18 jaar met ervaring in een jeugdvereniging, ofwel nog steeds actief, ofwel gestopt. We interviewden jongeren uit verschillende soorten jeugdverenigingen, om een zo divers mogelijk beeld te kunnen scheppen over hun ervaringen.

Als jongeren niet zeker wisten of de vereniging waarin ze actief zijn onder een jeugdvereniging valt, gaven we de opsomming mee die we gebruikten in de enquête.

De **twintig interviews** vonden plaats tussen februari en mei 2023, zo goed als allemaal op school in een apart lokaal waar niemand anders aanwezig was of kon horen wat er gezegd werd. Enkele interviews werden online afgenomen, opnieuw op een plaats waar de jongere alleen was en niet gehoord kon worden. In het begin van het interview gaven we uitleg over het verloop van het onderzoek en lieten we de toestemmingsverklaring voor deelname aan het onderzoek ondertekenen. De gesprekken duurden tussen 24 en 46 minuten (gemiddeld 32 minuten). Van die interviews maakten we digitale audio-opnames. Die werden later beluisterd en verbatim getranscribeerd door medewerkers van Pimento.

De analyse van de kwalitatieve data gebeurde met behulp van het online analyseprogramma Taguette. Het codeboek kwam op een inductieve manier tot stand. De citaten uit de interviews worden in dit rapport opgenomen als verdieping en verduidelijking van de kwantitatieve analyse. De citaten werden enkel grammaticaal aangepast als dat de leesbaarheid verbeterde. De inhoud ervan werd niet veranderd, hoogstens verkort (aangeduid met: [...]). Als we een stuk uit een interview integreerden, duiden we de interviewer aan met I en de jongere met J. We veranderden elke jeugdvereniging in XX, om de anonimiteit van de jongeren en hun jeugdverenigingen te garanderen.

⁸ Karcher, M.J. (2005). *The Hemingway: Measure of Adolescent Connectedness: A Manual for Scoring and Interpretation* (pp. 24–26), University of Texas.

⁹ <https://ambrassade.be/nl/nieuws/bevraging-jongeren-mentaal-welzijn-verspreid-je-mee>

Resultaten

In dit hoofdstuk beschrijven we eerst onze bevroegde populatie. Wat is het profiel van de 2100 jongeren die onze enquête invulden? En welke 20 jongeren interviewden we?

Daarna kan je de resultaten per onderzoeksvraag lezen.

Populatie

Het onderzoek richtte zich op jongeren van 12 tot 18 jaar met en zonder ervaring in een jeugdvereniging. Bij de analyses vonden we bij de achtergrondvariabele leeftijd geen significante resultaten, dus we gaan hier niet verder op in.

We omschrijven hier welke jongeren we in het kwantitatief en het kwalitatief luik van het onderzoek hebben bevroegd.

Kwantitatief luik (enquêtes)

Wat is het profiel van de jongeren die onze enquête invulden?

■ Ervaring in een jeugdvereniging

Als we kijken naar de verdeling van de bevroegde populatie zien we een mooie evenwichtige verdeling tussen jongeren die momenteel naar een jeugdvereniging gaan, nooit naar een jeugdvereniging geweest zijn of gestopt zijn.

	aantal	percentage
Momenteel naar jeugdvereniging	739	35,2%
Nooit gedaan	737	35,1%
Gestopt	625	29,7%

Ga je naar de jeugdvereniging in een stad of in een dorp?

	aantal	percentage
Dorp	473	64,0%
Stad	266	36,0%

Hoe vaak ga je naar je jeugdvereniging?

	aantal	percentage
1 keer per week	466	63,1%
Meerdere keren per week	126	17,1%
Minstens 1 keer per maand	98	13,2%
Minstens 1 keer per jaar	49	6,6%

Ben je al op kamp geweest met je jeugdvereniging?

	aantal	percentage
Ik ben al op kamp geweest met mijn jeugdvereniging	674	91,2%
Ik ben nog nooit op kamp geweest met mijn jeugdvereniging	65	8,8%

■ Genderidentiteit

	aantal	percentage
Jongen	645	30,7%
Meisje	1392	66,3%
Non-binair	31	1,5%
Ik weet het nog niet	32	1,5%

Omwille van de oververtegenwoordiging van meisjes in de kwantitatieve steekproef, hebben we dit voor de descriptieve analyses statistisch gecorrigeerd d.m.v. weging. Het aandeel jongeren die antwoordde non-binair te zijn of het (nog) niet te weten, is representatief voor onze populatie.

■ Onderwijsvorm

Omdat de onderwijsvormen voor eerste graad en de hogere graden van het secundair onderwijs verschillen, geven we de resultaten weer in twee verschillende tabellen.

Eerste graad

	Aantal	Percentage
A-stroom	345	75,3%
B-stroom	112	24,5%
Buso	1	0,2%
Totaal	458	100,0%

In de eerste graad zien we een significant verband tussen onderwijsvorm en naar een jeugdvereniging gaan:

- Jongeren in de A-stroom geven vaker aan in een jeugdvereniging te zitten.
- Jongeren in de B-stroom geven vaker aan nooit in een jeugdvereniging te zitten.

Tweede en derde graad

	Aantal	Percentage
Aso	562	34,2%
Bso	319	19,4%
Buso	10	0,6%
Kso	89	5,4%
Tso	662	40,4%
Totaal	1642	100,0%

In de tweede en derde graad zien we een significant verband tussen onderwijsvorm en naar een jeugdvereniging gaan:

- Jongeren in het aso geven het vaakst aan momenteel naar een jeugdvereniging te gaan.
- Jongeren in kso en tso geven het vaakst aan om gestopt te zijn.
- Jongeren in het buso geven het vaakst aan nooit naar een jeugdvereniging te gaan.

■ Migratieachtergrond

Als we kijken naar de migratieachtergrond van de bevroagde jongeren, zien we dat het merendeel zelf in België geboren is.

Ben je in België geboren?

	Aantal	Percentage
Ja	1938	92,3%
Nee	162	7,7%

Is een van je ouders in een ander land dan België geboren?

	Aantal	Percentage
Ja	533	25,4%
Nee	1567	74,6%

Is een van je grootouders in een ander land dan België geboren?

	Aantal	Percentage
Ja	680	32,4%
Nee	1420	67,6%

We zien een significant verschil tussen jongeren die al dan niet in België geboren zijn en of ze al dan niet naar een jeugdvereniging gaan.

Ik ga momenteel naar een jeugdvereniging (een jeugdbeweging, jeugdhuis, vakantie- of kamporganisatie, vereniging voor cultuureducatie, politieke jongerenvereniging of gespecialiseerde jeugdvereniging)

	Ben je in België geboren?		Totaal
	Ja	Nee	
Ja	38,9%	13,3%	36,9%
Nee (nooit gedaan)	31,4%	66,7%	34,2%
Niet meer (gestopt)	29,7%	20,0%	29,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

Jongeren die niet in België geboren zijn, geven minder vaak aan dat ze naar een jeugdvereniging gaan.

Van de jongeren die niet in België geboren zijn en die wel naar een jeugdvereniging gaan, gaan de meesten naar een jeugdvereniging in een stad.

■ Socio-economische status (SES)

De socio-economische status (SES) is gelinkt aan het gezinsinkomen van de jongere. Zie bijlage p. 36 voor de specifieke vragen die we hierrond stelden. In de methodologie beschreven we al hoe we de socio-economische status (SES) van jongeren hebben bevestigd, namelijk via de FAS-index. Deze FAS-index volgt een normaalverdeling. Het gemiddelde van onze doelgroep is 9 en de standaarddeviatie 2. We verdeelden op basis hiervan onze doelgroep in 3 groepen: lage SES (FAS III scores 0 t.e.m. 6), gemiddelde SES (FAS III scores 7 t.e.m. 11) en hoge SES (FAS III scores 12 en 13).

Verdeling van onze populatie op vlak van SES

	Aantal	Percentage
Lage SES	208	9,9%
Gemiddelde SES	1709	81,4%
Hoge SES	183	8,7%

Onze populatie volgt dus wat betreft SES een voor-
spelde normaalverdeling.

Ik ga momenteel naar een jeugdvereniging (een jeugdbeweging, jeugdhuis, vakantie- of kamporganisatie, vereniging voor cultuureducatie, politieke jongerenvereniging of gespecialiseerde jeugdvereniging).

	SES		
	Lage SES	Gemiddelde SES	Hoge SES
Ja	23.4%	38.6%	36.3%
Nee (nooit gedaan)	50.5%	32.9%	26.3%
Niet meer (gestopt)	26.2%	28.5%	37.4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

We zien dat jongeren met een gemiddelde SES en hoge SES in vergelijking momenteel meer in de jeugdvereniging zitten dan jongeren met een lage SES.

Meer dan de helft van de jongeren met een lage SES zijn nog nooit naar een jeugdvereniging gegaan.

Meer jongeren met een hoge SES zijn al eens gestopt met een jeugdvereniging, in vergelijking met jongeren met een lage en gemiddelde SES.

Kwalitatief luik (interviews)

In het kwalitatief luik hebben we zowel jongens (11) als meisjes (9) geïnterviewd, allemaal tussen 12 en 18 jaar en allemaal met ervaring (actief of gestopt) in een jeugdvereniging. We zorgden voor een spreiding van de jongeren op vlak van: leeftijd, soort jeugdvereniging, stad/dorp en onderwijsvorm.

§ Resultaten onderzoeksvraag 1:

– Hoe verbonden voelen jongeren zich in een jeugdvereniging?

We wilden te weten komen hoe verbonden jongeren zich voelen met anderen in hun jeugdvereniging. In de enquête hebben we jongeren stellingen over verbinding voorgelegd. Ze gaven een score bij elke stelling: niet akkoord, eerder niet akkoord, neutraal, eerder akkoord, akkoord. In de interviews stelden we ook heel wat vragen over verbinding. Daarin gaven jongeren ons meer duiding over hoe zij verbinding zien en ervaren.

Als we naar de resultaten van de enquêtes kijken, vergelijken we eerst jongeren die op dit moment naar een jeugdvereniging gaan en jongeren die dat momenteel niet doen. We vinden veel significante verbanden en heldere verschillen.

Jongeren in een jeugdvereniging geven in vergelijking met anderen meer aan dat ze...

- plezier hebben met hun leeftijdsgenoten.
- zich niet zo eenzaam voelen als ze alleen zijn.
- zich op hun gemak voelen in een groep van leeftijdsgenoten.
- het gevoel hebben dat hun interesses worden gedeeld door mensen rond hen.
- het belangrijk vinden om dingen te doen met leeftijdsgenoten.
- het gevoel hebben dat anderen hen belangrijk vinden.
- op hun vrienden kunnen rekenen als er iets misloopt.

Jongeren in een jeugdvereniging geven in vergelijking met anderen minder aan dat...

- mensen hen niet goed kennen.
- ze geen 3 dingen kunnen opsommen die leeftijdsgenoten leuk vinden aan hen.
- ze leeftijdsgenoten irritant vinden.
- ze zich vaak vervelen.

Resultaten met weinig verschil

- Ik voel me uitgesloten.
- Mijn leeftijdsgenoten aanvaarden me zoals ik ben.
- Ik kan bij een leeftijdsgenoot terecht als ik een probleem heb.

Plezier hebben samen, jezelf kunnen zijn

In de interviews vertellen jongeren ons dat ze zich verbonden voelen met anderen als ze samen kunnen lachen en plezier maken.

“ Grapjes uithalen, praten zo . Gewoon je voelt je rustig op dat moment bij hen.

Jongeren voelen zich verbonden met anderen als ze weten dat ze helemaal zichzelf kunnen zijn en ze goed met de anderen kunnen praten.

“ Ik kan echt mezelf zijn. Ik voel me ook het beste bij haar. [...] Er is nooit judgement geweest voor 100% vertrouwen tussen ons allebei. We vertelden elkaar letterlijk alles en zij heeft mij nooit gejudged. Ik heb haar nooit gejudged. [...] Ja, wij kennen elkaar al superlang.

“ Ik kan daar altijd alles tegen zeggen. Omdat ik weet dat ze dat ook nooit gaat doorvertellen en zij luistert ook altijd heel goed.

“ Vertrouwen. Sowieso dat als ik iets tegen jou zeg, dat jij dat voor uzelf houdt. En ook dat jij, als jij iets tegen mij wil zeggen, dat jij weet dat ik dat sowieso ook voor mezelf hou. En ja, da's belangrijkste. Denk ik wel ja.

Samen dingen doen, tijd doorbrengen met elkaar

In de interviews kwam ook aan bod dat jongeren samen dingen moeten doen en tijd doorbrengen met elkaar, om zich verbonden te voelen.

“ Ik denk gewoon hoe meer ge met die personen omgaat, hoe feller dat ge dat een vriend kunt noemen.

Jongeren praten ook op een heel positieve manier over hun kampervaringen. Doordat je die samen ervaart, voel je je verbonden met elkaar. Je leert elkaar goed kennen, kan er serieuze gesprekken voeren, er is een fijne sfeer op een mooi domein.

“ Je kent goed een persoon wanneer je met hem reist en dus slapen met die persoon en alles is niet zomaar een ding. Je moet de persoon vertrouwen dus daarom was er een sterke connectie tussen ons allemaal.

“ Ik kan ook wel echt wel bij die mensen terecht, bijvoorbeeld op zo kampen of zo hebt ge ook zo van die serieuze gesprekken. En bij die mensen daar dan is dat ... ja, kunt ge echt zo'n serieuze gesprek ook soms voeren.

“ Ge zijt sowieso gewoon vier dagen gewoon zo weg van huis. Ge hebt uw gsm ook niet mee. Het maakt echt niets uit. Je doet gewoon een beetje. Het is altijd een goede sfeer daar dan. En ja dat is het leukste dan.

Elkaar lang kennen, op elkaar kunnen rekenen

Hoe lang je iemand al kent, bepaalt volgens jongeren ook hoe verbonden je je voelt met hen en hoe sterk je band is. Als je iemand al lang kent, weet je o.a. hoe die gaat reageren, welke grapjes je al dan niet kan maken en dat je hen kan vertrouwen.

“ Ge zijt samen opgegroeid, dus ge ziet die mens ook opgroeien en ge groeit daar ook samen mee op en da's wel ... Mhm ... Het is niet ... Het is een andere soort band of zo dan ... [...] Ge hebt zo de grote momenten in uw leven ook samen meegemaakt.

“ Dat is dan wel verbreederd want die ken je dan al een tijdje, heel lang. [...] Ik ken hem al vijftien jaar. Ik heb al elke kant van hem gezien. Ik heb hem boos gezien, ik heb hem blij gezien. Ik heb hem boos op mij gezien, ik heb hem verdrietig gezien en zo. Ik heb hem misschien zelf al verdrietig gemaakt. Ik heb hem al boos gemaakt. Dus ik weet wel van hoe ver ik bij hem kan gaan. Het is een soort van vertrouwen die we toch bij elkaar hebben gemaakt.

“ XX ken ik al heel m'n leven. Ik ga altijd meer een vertrouwensgevoel hebben bij de gasten van de XX dan op 't school. Want op 't school, allé, 'k ken die gasten 4 of 5 jaar of zo.

Resultaten onderzoeksvraag 2: – Hoe gelukkig voelen jongeren zich in een jeugdvereniging?

Naast verbinding zoomden we ook in op geluk. Hoe gelukkig voelen jongeren zich in hun jeugdvereniging? En hoe is dat in vergelijking met bv. de context school?

In de enquêtes stelden we 3 geluksvragen, in de interviews zoomden we dieper in op het verschil tussen de contexten jeugdvereniging en school.

Zijn jongeren gelukkiger in een jeugdvereniging dan daarbuiten?

In het kort: ja, ze zijn gelukkiger in hun jeugdvereniging.

	Jongeren actief in een jeugdvereniging	Jongeren niet (meer) actief in de jeugdvereniging
Ik ben gelukkig in de jeugdvereniging	9	/
Ik ben gelukkig	7	7
Ik ben gelukkig op school	6	6

Jongeren die naar een jeugdvereniging gaan, scoren (mediaan) 9 op hoe gelukkig ze zich daar voelen. In vergelijking met hun algemene geluksscore (mediaan 7) en hun geluksscore op school (mediaan 6) is dit een pak hoger. Toch zien we dat jongeren die niet (meer) actief zijn in de jeugdvereniging dezelfde scores geven op deze twee vragen.

De jongeren die we interviewden vertelden ook met veel mooie woorden over hun jeugdvereniging.

“ XX is hêt beste. 'k Zou dat voor geen geld van de wereld willen missen. Als ze mij nu zeggen dat 'k er uit zou moeten gaan, dat zou 'k dat nooit doen. Dat 's zo leuk. Dat is een ervaring. Ge gaat dat nooit meer meemaken.

Als we kijken naar hoe vaak jongeren naar de jeugdvereniging gaan, zien we dat jongeren die frequent naar hun jeugdvereniging gaan (1 keer per week of meer), ook significant gelukkiger zijn in hun jeugdvereniging.

Voor de overige achtergrondvariabelen kijken we alleen naar significante verbanden tussen deze achtergrondvariabele en de antwoorden op de stelling “Ik ben gelukkig in de jeugdvereniging”.

Geluk en SES

Als we kijken naar jongeren in de jeugdvereniging, zien we dat jongeren met een lage SES een lagere geluksscore hebben dan jongeren met een gemiddelde en hoge SES.

	Ik ben gelukkig in mijn jeugdvereniging
Lage SES	8
Gemiddelde SES	9
Hoge SES	9

Geluk en gender

Als we kijken naar jongeren in de jeugdvereniging, zien we een significant verband tussen de geluksscores en genderidentiteit.

	Ik ben gelukkig in mijn jeugdvereniging
Jongens	9
Meisjes	9
Non-binaire jongeren	7
Ik weet het nog niet	7,5

Ondanks dat de jongeren die non-binair zijn of hun genderidentiteit nog niet weten, een lagere geluksscore hebben binnen hun jeugdvereniging, stoppen ze niet vaker, in vergelijking met de jongeren die zich identificeren als jongen of meisje.

Geluk en andere achtergrondvariabelen

We zien geen significante verschillen in geluksscores als we kijken naar de achtergrondvariabelen leeftijd, frequentie van naar de jeugdvereniging gaan, onderwijsvorm, jeugdvereniging in stad/dorp en migratieachtergrond.

Wat is het verschil met jeugdvereniging en de context school?

Jongeren voelen zich minder gelukkig op school dan in hun jeugdvereniging. Hoe komt dat? Dat zijn natuurlijk ook twee heel verschillende contexten volgens de jongeren die we spraken.

“ Ik denk dat dat wel gewoon logisch is. Want ge bent daar wel nog altijd wel om dingen te leren, op XX moet ik niet de imparfait in't Frans leren en moet ik niet echt dingen bijleren.

“ Op school is 't zo serieuzer en niet echt van dom doen en in XX is 't u volledig laten gaan, want dan is 't zondag, allee, da 's gewoon heel de tijd dom doen.

Het contact met klasgenoten is anders, oppervlakker, volgens sommige jongeren. In de jeugdvereniging maak je (beste) vrienden voor het leven.

“ Op school dat zijn gewoon mensen waar ik op school mee omga en die zijn wel chill gewoon op school. Maar XX, dat is gewoon wel, dat zijn mijn beste vrienden daar. Dat is anders daar.

“ School is denk ik veel formeler of zo. Allee, ik heb een meisje waarmee ik al heel lang in de klas zit. En da's meer zo gewoon: ik zit met u in de klas dus ik vind u wel leuk of zo. Want wij spreken niet af in de vakanties.

“ Ik denk dat op de jeugdbeweging maakt ge eigenlijk vrienden voor het leven, maar, want die vrienden op school die zie ik volgend jaar waarschijnlijk niet meer, maar van de jeugdbeweging blijf ik elke week zien. En, allee, die blijf ik elke vrijdag zien, elke zondag en als ik dan geen leiding meer ben dan, allee, ga ik waarschijnlijk ook nog altijd met zo het groepje ga ik dan nog blijven zien en afspreken en zo dus.

In de jeugdvereniging zitten meer gelijkgestemden bij elkaar dan op school, vertelde een jongere ons.

“ Er zijn wel heel veel dingen die vergelijkbaar zijn en zo, euhm, heel veel vlakken die wel overeenkomen, maar op XX hebt ge ook zo meer wat dezelfde mensen die zowat dezelfde waarden of zo hebben. Bijvoorbeeld we vinden het allemaal heel belangrijk om samen te zijn, een beetje behulpzaam te zijn, elkaar te helpen, want dat is wel belangrijk in XX. En op school hebt ge dat soms minder. Dan zijn dat nog steeds heel leuke vrienden en heel leuke mensen waar ik mee kan omgaan, maar soms voel ik soms wel: oei dat is toch precies iets dat ik toch belangrijker vind dan gij en op XX weet ik dat die, 'k weet niet, die grote waarden, vriendschap of zo, blijft wel hetzelfde of zo.

Met vrienden in de jeugdvereniging kunnen jongeren nog meer zichzelf zijn dan met medeleerlingen op school. Ook de stem van stillere jongeren wordt in de jeugdvereniging meer tot uiting gebracht.

“ Leerlingen en leden zijn ook wel gewoon een beetje hetzelfde, buiten dat ge op XX wel gewoon iets meer uzelf kunt zijn.

“ Ik ben nu ook niet de sociaalste persoon, maar op XX praat ik wel met iedereen en zo en, want in tegenstelling tot op school, in de klas, zeg ik helemaal niks en ben ik echt zo de stille leerling en ik steek nooit mijn hand op, maar op XX praat ik wel met iedereen en zeg ik goeiendag tegen iedereen als ik iemand tegenkom.

“ Op school is het meer van, dan heb je diegene in de klas die praat en diegene die stil is als er een keuze komt in de klas is het meestal diegene die praat die de keuze maakt voor de hele klas. En dat proberen we bij XX juist niet te doen. Bij XX proberen we juist diegene die veel praat leren de anderen hebben ook een keuze en diegene die stil is, oké, jij mag ook jouw keuze zeggen. Als je het niet ok vindt, zeg gewoon dat je het niet ok vindt. Het is geen probleem als je het zegt.

Toch is dat zeker niet zo voor elke jongere. Een jongere die we interviewden gaf aan meer vrienden te hebben op school dan in de jeugdvereniging.

“ Verschil dat ik hier [op school] veel meer vrienden heb dan in XX en dat het hier veel toffer is dan in XX. Er zijn niet echt gelijkenissen.

Resultaten onderzoeksvraag 3:

– Op welke manieren bevorderen jeugdverenigingen al dan niet het gevoel van verbinding en geluk?

Om te weten te komen welke factoren meespelen in het bevorderen van het gevoel van verbinding en geluk in een jeugdvereniging, polsten we in de interviews naar waarom jongeren zich goed voelen in de jeugdvereniging. De redenen waarom jongeren niet graag gaan, zich niet goed voelen, stoppen met de jeugdvereniging, kwamen zowel in de enquête als in de interviews aan bod.

Als we naar de resultaten kijken, zien we dat de redenen waarom jongeren zich goed voelen in een jeugdvereniging (zich er verbonden en gelukkig voelen) in lijn liggen met waarom jongeren stoppen. De twee belangrijkste factoren zijn namelijk de activiteiten die ze fijn moeten vinden en de groep waarin ze zich goed moeten voelen.

Waarom voelen jongeren zich goed in een jeugdvereniging?

■ De fijne activiteiten

De activiteiten zijn voor veel geïnterviewde jongeren echt bepalend of ze zich op hun plaats voelen in de jeugdvereniging of niet.

“ Ge doet zoveel leuke, onnozele, grappige dingen. Dat is echt nice, ja ‘k weet niet. Soms doet ge echt activiteiten waarvan ge denkt: ‘Oké, dit is echt zo random’, maar echt zo grappig en zo leuk, dus dan is dat echt zo nice en ge kunt goed lachen en soms is er ook zo een activiteit waar er keihard over nagedacht is, super ingewikkeld en dan zo een heel spel en dat is echt nice ... Dan kunt ge u echt mee amuseren. En dat is gewoon zo ... ja, gewoon ... doen, gewoon leuk, gewoon zo niet te veel nadenken, ja tof ...

De begeleiders moeten ervoor zorgen dat er leuke activiteiten in elkaar gestoken worden.

“ Ik heb ook eens leiders gehad die echt geen moeite staken in de activiteiten, dan zit ge daar zo een beetje van, ja oké ... Da’s wel jammer. Hoewel het dan wel leuk is dat ge met uw vrienden zijt, maar de activiteit moet ook wel in orde zijn.

Wat dan ‘leuke activiteiten’ zijn, daarover verschillen de meningen duidelijk. De ene heeft het over zich vuil maken, leuke spelletjes spelen en de andere over boeiende inhoud.

“ Ik vind het wel leuk omdat je mag je ook een keer vuil maken daar. [...] Ik vind dat ook wel leuk dat ik dan ne keer buiten ben en dat ik dan niet heel de tijd op mijn gsm zit.

“ Bijvoorbeeld: we komen toe in XX, en onze leiding is er niet en we komen dan gewoon in ‘t lokaal toe en ‘t ligt er dan een envelop of zo en da ‘s dan een hele zoektocht of zo. Da ‘s nog tof. En ze steken er wel echt hun tijd in. En dat vind ik gelijk zo, allee, tof dat je weet dat ze echt hun best ervoor doen.

“ En wij doen ook meestal zaterdagavond zorgen die, of zondag soms, zorgen die voor meetingpoints en dan mogen alle groepen bij elkaar komen. Daar heb je ook wel meningen van anderen en dat gaat over van alles gender, ja soms over omdat er heel wat moslims daar zitten ... ook zo onderwerpen over de islam, maar ook andere onderwerpen.

Jongeren geven ook aan dat ze het belangrijk vinden dat er genoeg verschillende activiteiten zijn én ze inspraak hebben in de soort activiteiten.

“ Niet dat wij altijd hetzelfde deden of zo en dat dat is wel belangrijk voor mij dat wij zo de variatie hebben met de dingen die wij doen.

“ Wij kwamen aan en dan hadden die niks gepland en dan waren die zo van “ja, jullie mogen kiezen wat we vandaag gaan doen” of zo en als er iets niet leuk is dan kon ik ook wel zeggen van “ja, ik vind dat niet leuk” of zo. En dan ja soms moest dat wel gedaan worden want goh ja, “doe maar effe mee en dan straks kunnen we iets anders doen”. Maar die luisterden wel naar ons.

Jongeren spreken voornamelijk over actieve activiteiten, maar toch ook over de rust die ze vinden in de jeugdvereniging.

“ XX heeft voor mij een soort van thera... psychologische rust en zo. En dat leer je toch van ... Voor mij is het een fijne plek omdat ik daar mijn rust kon vinden, mij daar vrienden heb kunnen maken en dingen leren, nieuwe plaatsen heb gevonden.

■ De jeugdvereniging voelt als thuis

Jongeren geven aan dat ze rust vinden en zich thuis voelen in de jeugdvereniging. Ze voelen zich er geaccepteerd en het voelt als een familie.

“ Het voelt als tweede huis. Je voelt daar geaccepteerd om daar te komen. Het is niet dat je daar moet komen als school of zo. Je kiest er trouwens zelf voor om daar te gaan. Als je daar gaat, voel je ook dat ze zeggen: je bent hier en je hoort hier.

“ En ja, da's gewoon leuk omdat ge, ge hebt wel daar de ruimte om uzelf te zijn en ge kunt lachen. Ge moet niet continu letten op hoe jij praat met mensen. En dat wordt ook zo echt uw familie, omdat dat zo'n hechte groep is. Ge kent zo iedereen.

“ Ik ben daar echt op mijn gemak. Ik kan zeggen wat ik wil en ik kan doen wat ik wil en ge weet dat iedereen daar met respect met elkaar omgaat enzo en da's heel leuk.

Jongeren vertellen ons dat ze in de jeugdvereniging het gevoel hebben dat ze er echt zichzelf kunnen zijn.

“ Maakt niet uit wat voor persoon gij bent, gij kunt daarnaartoe en gij kunt daar uw ding gaan doen. Dus ja, dat is gewoon, dat maakt gewoon dat gij jezelf daar kunt zijn.

“ Ge kunt u daar ook gelijk, je moet je gelijk ook niet, ik doe mij nu ook niet anders voor bij mijn maten, maar ge moet u gelijk niet zo ... Ge kunt u een keer kinds gedragen in XX, snap je? Je moet niet altijd serieus zijn. [...] Nu voel ik me gewoon op m'n gemak. 'k Heb goeie maten, 'k zit goed in de groep, 't is een hechte groep ook, dus chill.

■ Door de andere jongeren uit de groep

Jongeren voelen zich verbonden met anderen in hun jeugdvereniging.

“ Het feit dat wij allemaal naar XX komen, betekent al dat wij iets gemeenschappelijk hebben. Snap je, dat is al iets gemeenschappelijk. Het feit dat wij dezelfde activiteiten leuk vinden, het feit dat we dezelfde mensen leuk vinden.

De groep moet fijn voelen, al vertelt een jongere ons ook dat je uiteraard niet met iedereen even goed overeen kan komen.

“ Veel vrienden van op XX, zijn geen vrienden waar da ik alles ga tegen vertellen en al mijn geheimen mee ga delen. Veel daarvan zijn leuke mensen om mee te zijn. Niet per se om alles aan te vertellen en veel aan te vertrouwen.

In de interviews horen we heel veel positieve verhalen over hoe jongeren zich voelen in de groep in hun jeugdvereniging: ze voelen zich op hun gemak, kunnen zichzelf zijn. De andere leden waren al vrienden op voorhand of zijn dat geworden in de jeugdvereniging.

“ Het is meer dat je de jongens van mijn buurt zijn er maar door XX zijn we meer verbroeder... ja meer vrienden geworden. Meer bij elkaar gekomen omdat we elke week elkaar zagen.

“ 't Zijn gewoon al heel mijn leven mijn beste vrienden en die dat 'k nieuw heb leren kennen, ja 'k weet niet, dat 's ook gewoon sociale gasten ook. Ge kunt daar alles tegen zeggen, ge kunt daar mee zeveren, ge kunt daar mee serieus praten, dat 's gewoon ... da's megasjiek.

“ Je ziet die elke zondag dus ge kunt daar wel veel tegen zeggen en ge kunt daar altijd bij terecht, bij die mensen.

■ De jeugdvereniging helpt om problemen te vergeten

In de interviews zeggen jongeren weinig over dat ze met hun problemen bij de jeugdvereniging terecht kunnen, maar wel dat de context hen hun problemen

laat helpen vergeten. De jeugdvereniging zorgt voor een fijne afleiding.

“ Soms ik wil alleen blijven, maar soms ook ik heb een slechte dag, ik ga daar, ik ga lachen, dat is een andere sfeer. Dat is een andere wereld. Je speelt daar voetbal daarna je maakt een grap, hij maakt een grap, je lacht om die grap, je vergeet ...

“ Hmm, als ik een moeilijke dag heb dan praat ik erover aan mijn nicht. Maar als, nee, anders, ik probeer dat te vergeten door die plek.

■ Door de fijne begeleiders

Naast problemen vergeten in de jeugdvereniging, horen we sommige jongeren vertellen dat ze met hun problemen bij hun begeleiders terecht kunnen.

“ Ge kunt echt gewoon een keer je hart luchten bij de leiding. Dat is gewoon nice, echt een vertrouwenspersoon. En die gasten, als we dom doen, doen ze ook gewoon dom mee. ‘t Is gelijk, ge kunt dat niet echt leiding noemen, dat zijn meer ‘oudere maten’.

Toch is die drempel voor veel jongeren te hoog. Ze vinden het fijn als hun begeleiders hier zelf over beginnen of zouden eerder een brief durven schrijven dan er zelf over te beginnen.

“ J: Ik had het ook moeilijk zo in het derde middelbaar was mijn moeilijkste jaar voor mij. En ja, gij zag dat ook omdat ik dan altijd moe was en niet meer zo energiek ben, want ik heb veel energie van mezelf. En die merkte dat ook direct en dan pakte die ook mij bijvoorbeeld effe apart om te zeggen van “bent gij oké, gij bent niet zoals altijd” en dan kon ik echt wel mijn hart uiten.

I: Ja ja. En zij polsten dat dan echt bij u van ça va met u.

J: Ja ja, ja, die zagen echt ... maar bij mij, ge ziet dat direct, die zien dat direct als ik mij niet goed voel.

I: Ja en als ze dat niet gezien had, zou gij dan aan de mouw gaan trekken?

J: Ik ben een persoon, ik ik, ik ga niet, ik ga nooit naar de mensen om te zeggen van ik voel mij niet goed of zo. Dus ik denk niet dat ik dat zou hebben gedaan. ”

“ Ik zou er niet per se naartoe gaan maar eerder eerst opschrijven. En als het dan nog niet opgelost is, een brief schrijven of zo. Dat ze het wel weten maar dat ik het niet per se moet zeggen.

Begeleiders spelen duidelijk een rol in hoe jongeren zich voelen in de jeugdvereniging, ook los van problemen. Als jongeren in de interviews over hun begeleiders praten, is dat vaak met veel mooie woorden.

“ Toen ik een kind was want mijn leider was ook een jongen en dat was echt ... pff ... ik kan geen betere leider voorstellen want hij was echt, hij was lief. Hij was grappig. En ja, hij was gewoon een complete leider. Gewoon mooi voor kinderen.

“ Allee ja, de begeleiders die kenden ons echt, dat was, die keken naar elk individu. Die gingen niet alleen naar de groep, die weten hoe en waar, wat wij niet leuk vinden, waar wij ons comfortabel bij voelden en dat die echt kijken naar ons. Begeleiders zijn volgens jongeren heel fijn als ze meedoen met de activiteiten.

“ Zo mee onnozel doen, dat was wel leuk. Ja, gewoon wat mee onnozel zitten doen met ons. En allee ja, ze hebben wel een leidersrol over u dus ge moet wel naar hen luisteren. [...] En ja een goeie, ja goeie afwisseling tussen serieus zijn en toch wanneer het kan een beetje proberen mee onnozel doen.

Serieus zijn soms is dus oké, maar te laks of te streng is voor veel jongeren ook weer niet goed. Er moet een balans zijn.

“ Probeer een mengsel van lief en streng te maken. Maar meer lief. Ja eigenlijk, ja. [...] Dus probeer gewoon echt een positieve sfeer te creëren. En zo veel mogelijk amusement te hebben met hun en hun tijd geven.

“ Dat die niet per se hoger staat maar dat je wel weet: oké, ik weet wel sowieso dat ik moet luisteren maar dat je wel weet van, die heeft ook lieve kantjes en ge kunt ook gewoon echt alles zeggen wat dat ge wilt en dat ge weet dat die niet zo meteen gaat commentaar geven of u gaat afblaffen of zo. Dat denk ik heel hard. Die balans of zo.

Het leeftijdsverschil tussen begeleider en lid is vaak klein, wat maakt dat deze band voor sommige jongeren aanvoelt als die met een oudere broer of zus. Ze kijken ernaar op, maar de afstand is klein genoeg om goede gesprekken te hebben.

“ Ik had een soort model. Iemand van de groteren van de wijk. Hij voor mij was zoals een grote broer, ik was ook zijn kleine broer. Ik zag hoe de mensen met hem omgingen, en ik ga proberen hetzelfde te doen.

“ Zeker op het einde dan, als ge al ouder zijt. Dan zijt ge ook al iets meer, dan kan je al deftiger praten met uw leiding. Dan was dat echt nice. Dan kan ik me echt nog herinneren dat ik echt soms gesprekken had met hun of dit of dat of domme dingen of zo. Een half vechtpartijtje, allee dat was echt leuk.

Die oprechte interesse is iets wat veel jongeren heel aangenaam vinden.

“Goeie leiding is gewoon mensen waar dat ik goed mee kan praten of zo, [...] Zij is ook superlief gewoon en zij kijken ook echt naar “wat stoort er u?” en “alles oke?”

“Gewoon, elke keer, de begeleiders vragen altijd toen ik daar als lid ging “hoe gaat het met jou?”

“Heel begaan met de leden eigenlijk en zo. Dat ze u niet gewoon lieten doen en dat ze ook wel meespeelden met de spelletjes en babbelden met u en zo.

Doordat de begeleiders weten wat de jongeren bezighoudt, kunnen ze hen zelfs motiveren buiten de jeugdvereniging.

“Want bijvoorbeeld als het slecht ging op school gingen onze ouders bij hun en zeggen:”Ja, mijn kind is niet lief.”[...] en hij kwam bij ons en sprak met ons. [...] En dankzij hun ben ik hier vandaag. [...] Eerst ik wou naar techniek, ik wou ... hoe heet dat weer ... Ik wou met de auto's werken. Maar ze hebben mij gezegd “Nee, jij hebt een hoofd om in aso te blijven, mijn vierde jaar in aso. [...] En ik heb naar hun geluisterd en vandaag zit ik hier [op school in een aso-richting, n.v.d.r.]

Begeleiders helpen met een kader te scheppen waarin jongeren zich veilig voelen en zichzelf durven te zijn.

“De begeleiders springen daar vaak snel in als ze echt heftig worden. Dus er was een bepaald moment dat er een jongen in onze groep terecht is gekomen en hij was, ja, heel brutaal. Hij dacht dat alles mag gezegd worden en alles wat hij zegt en op den duur wilden de meisjes niet meer komen en voelden wij ons zo onveilig dat wij zo ... En toen zeiden de begeleidsters van “Kijk, dit gedrag moet stoppen of gij bent hier niet meer welkom”. De schorsing bestaat in XX. Als gij op een bepaald moment grensoverschrijdend gedrag vertoont, dan bent je daar niet meer welkom.

“Eentje [een begeleidster, n.v.d.r.] was dus de vriendin van mijn zus en ik was “oh nee ik ga echt niet meer gaan want alles wat ik daar ga doen gaat thuis te horen”, snapt ge? En da's echt niet 't geval geweest. Hij heeft zo'n ... Ik heb echt het gevoel van: oké, alles wat ik daar doe blijft ook daar, wat eigenlijk moet, want daar hebben die ook een bepaalde, hoe noemt ge dat? [jongere verwijst nog naar beroepsgeheim, discretieplicht, n.v.d.r.]

Toch zijn er begeleiders die meer oog zouden moeten hebben voor moeilijke situaties, volgens de jongeren. Pestsituaties, situaties waarin een groep wordt voorgetrokken enzovoort.

“Dat ze het beter zouden moeten zien als er gepest wordt. Want ja ... [...] Dat ze alerter moeten zijn.

“Die minder goede leiding toen op dat moment, zoals ik al zei, trokken die ouderen veel harder voor. Die waren daar meer mee bezig. [...] Wij waren zo minder belangrijk. Wij vielen echt heel hard uit de boot. En een goeie leiding heeft oog voor iedereen. Die weet van alles over iedereen, die betreft iedereen erbij, zorgt dat iedereen zich goed voelt. En dat deden die op dat moment niet.

“Ge had bijvoorbeeld dan een andere leiding, [naam leiding, n.v.d.r.], en die had ik iets minder graag want ge merkte heel hard dat die zo haar mensen had waar ze altijd naartoe ging en voor de rest, het boeide haar niets.

Begeleiders in een jeugdvereniging zijn ook heel anders dan de leerkrachten op school.

In de interviews vertellen jongeren ons dat ze een hele andere band hebben met hun leerkrachten op school dan met hun begeleiders in de jeugdvereniging. Leerkrachten moeten hen vooral iets bijleren, terwijl begeleiders ervoor moeten zorgen dat ze zich veilig voelen en plezier kunnen maken.

“Met leerkracht heb ik het gevoel van ge moet gewoon zwijgen, zit achter uw bank en let op. Dat is het enige wat ge moet doen. Dat is ook waar een leerkracht betaald voor wordt en begeleider en begeleidster is gewoon: ge moet u daar veilig bij voelen, gij moet het leuk daar hebben.

Jongeren vertellen ons dat ze het makkelijker vinden om te praten met begeleiders als ze een probleem hebben, dan met leerkrachten.

“Sommige leerkrachten moeten misschien af en toe eens opener staan naar hun leerlingen. En gewoon meer zo kunnen praten, bij sommige leerkrachten denk ik echt: met u ga ik niet praten over stel nu, het slecht gaat thuis of zo. Wat dat bij leiding misschien wel sneller zou gebeuren omdat dat ja, gewoon weeral meer vertrouwen is of zo. [...] Gewoon, veel leerkrachten, daar zou ik geen gesprek mee hebben, puur omdat ge die ook gewoon als leerkracht ziet en niet als iemand waar ge normale gesprekken mee zou, bij een leiding op XX hebt ge normale gesprekken, met uw leerkrachten hebt ge het over wiskunde of over, alee ja.

“Ja, da's echt helemaal anders ... Da's echt niet hetzelfde. Ik zou echt als ik een probleem heb, eerder naar de leiding van XX gaan dan hier op school, met een leerkracht. ‘k Weet niet. Ik heb persoonlijk echt totaal geen band met mijn leerkrachten of zo.

Ook hoe leerkrachten en begeleiders omgaan met jongeren, voelen de jongeren anders aan.

“ Ik vind dat een leerkracht heel graag met regels komen, terwijl onze leiding op XX weet dat wij wel competent genoeg zijn om te weten: dit is wel een lijn dat hier niet gaan overgaan.

“ Gelijk, de leiding klappt dan ook gewoon mee met ons. Dat is 't verschil. Omdat ze weten dat, de leerkrachten weten dat ze hoger staan dan ons en dat vind ik gelijk zo dat sommige leerkrachten daar misbruik van maken.

Wat jongeren belangrijk vinden, is dat leerkrachten en begeleiders inzetten op kennismaking in de groep. Dat gebeurt sowieso in de jeugdvereniging, maar soms ook op school.

“ Maar in XX, ze zorgen er ook gewoon voor dat wij een goeie band krijgen. Als ze zien dat, dat ze zien dat de groep uit elkaar valt of de groep is effe groter aan t' worden, er zijn nieuwe mensen, echt bij elk moment dat er veel meer nieuwe mensen komen dan doen we effe een voorstelbeurtje en ik vind dat echt leuk om gewoon zo te weten: “Met wie zit ik in de groep? Wie komt er naar hier? Waar woont gij?” [...] Hier [op school, n.v.d.r.] hebben wij, zo ja, de eerste twee lessen kennismaking en dat is het. Voor de rest doet iedereen gewoon zijn ding. Maar bij XX is dat zo continu.

“ Vorig jaar hadden we seminarie van mevrouw [naam leerkracht, n.v.d.r.] en wij spraken ook over verschillende topics en zo. En ik denk dat dat onze klas vorig jaar wel heeft geholpen met, ja, verbinding en zo.

Waarom voelen jongeren zich niet goed in de jeugdvereniging? Waarom stoppen sommige jongeren?

In de enquête vroegen we jongeren waarom ze gestopt zijn met een jeugdvereniging. De top drie van de redenen is:

- Ik vond het niet leuk.
- Ik had te weinig tijd.
- Ik voelde me niet goed in de groep.

Naast de redenen die wij aanhaalden, stelden we in de enquête een open vraag over waarom jongeren gestopt zijn met een jeugdvereniging. Heel wat van hun antwoorden zijn gelinkt aan mentaal welbevinden:

- De leiders zorgden helemaal niet voor ons.
- Ik had geen vrienden daar.
- Ik werd gepest.
- Ik had ruzie met iemand in de groep.
- Ik haat op kamp gaan.
- Ik heb het sociaal iets moeilijker met grotere groepen, meer drukte.
- Er werd geen rekening gehouden met mijn thuissituatie.
- Niet aangepast aan mijn beperking.
- Er werd geen rekening gehouden met mijn geloof.
- Ik zat niet goed in mijn vel.
- Mentale problemen.
- Slechte zorg.
- Het was te duur.
- Ze waren racistisch.
- Te grote drang tot groepsdruk, alles gebaseerd op of je erbij hoort of niet, was het kotsbeu.

In de interviews polsten we naar waarom jongeren zich niet goed voelen in de jeugdvereniging, soms minder graag gaan naar de jeugdvereniging, en waarom ze stopten met een jeugdvereniging. Een eerste belangrijke factor is de groep waarin je zit. Als er heel wat mensen stoppen of heel wat nieuwe leden of deelnemers bij komen, verandert de groepsdynamiek en is het voor sommige jongeren niet meer leuk.

“ Maar bijna alle mensen, zo al mijn vrienden die in XX waren, zijn gestopt. We zaten nog zo met drie in een jaar en die twee andere vond eigenlijk ik niet zo leuk. Je zit wel met meerderen in de groep maar die zijn dan zo ouder en toen wou ik gewoon stoppen. [...] Zo ja, gewoon echt een hecht jaar dus daar had ik dan ook niet echt connectie mee. Dus ja, dat was een beetje alleen. Niet uitgesloten alleen maar, gewoon, ik heb geen connectie met iemand.

“ 't Is gewoon ... Meeste van de mensen waar ik mee in de groep zat zijn ook weggegaan en dan kwamen zoveel nieuwe mensen en zo. En ik kende niet veel mensen en met die mensen klikte ik niet hetzelfde als de oude groep dus omdat iedereen van onze oude groep weg was, dan vond ik dat ook gewoon niet meer leuk om te komen.

“ Toen voelde ik mij redelijk alleen in de groep. Ik had zo het gevoel dat ik niet echt vrienden had. En er zat altijd een leeftijdsverschil in de groep. Ge hebt altijd jongeren en ouderen en in die groepen toen, die leeftijd, vonden die ouderen, da ouder waren op dat moment, het precies heel belangrijk dat dat leeftijdsverschil zo benadrukt werd. Dat was zo, ja, wij ouderen, wij weten het beter. Dat was heel vervelend. Ge voelde u zo niet één groep. Dat was niet zo nice. [...] toen was het wel effe moeilijk, maar als ge dan ouder wordt, die oudere groep vindt dat leeftijdsverschil dan ook minder belangrijk. En toen werden we wel één groep en toen was het wel heel leuk. Maar op dat moment was het wel effe moeilijker. Toen heb ik wel effe gedacht, zou ik ermee stoppen? Ben wel heel blij dat ik dat uiteindelijk niet gedaan heb.

De groep kan veranderen, maar een jongere zelf ook. Een jongere gaf aan zelf veranderd te zijn, en daardoor misschien te willen stoppen.

“ Misschien omdat ik zelf wel wat veranderd ben als persoon. Dat ik zelf wel wat merk: soms kunnen jullie dingen zeggen of... Dat ik wel een beetje ben van: ah ik kan er misschien niet zo hard meer om lachen als vroeger ofzo. Daarom dat ik misschien ook volgend jaar wil stoppen, ik weet het zo niet goed.

Pesterijen zijn een reden waarom jongeren niet graag gaan naar een jeugdvereniging gaan of ermee stoppen.

“ Omdat ik eigenlijk gepest werd, dus ik ben gestopt omdat ik het niet meer tof vond.

“ Ik ben ook wel effe gestopt met XX omdat die, het jaar ouder dan mij, daardoor ben ik eigenlijk een beetje weggepest als ik het zo mag zeggen.

“ Gewoon zo, u hele tijd uitdagen [...], zo gewoon niet fysiek ofzo, dan beginnen ze zo heel dom te doen, u te duwen ofzo. Niet tof.

Soms ligt het vooral aan de soort activiteiten. Te druk, te saai, geen interessant thema.

“ Vroeger heb ik nog in XX gezeten ook. Maar dat was dan bij mijn papa. Maar dat vond ik niet zo tof. [...] Het is zo constant ... het is veel drukker in XX en bij ons is het nog rustig.

“ XX heb ik nooit leuk gevonden. 'k Vond dat saai en, ja, altijd zo een saai spelletjes.

“ Op een moment, we deden een hele week rond thema kunst en dat vond ik echt niet leuk. We moesten maken en alles dat, vond ik echt niet leuk.

Een jongere gaf nog een advies mee voor jongeren die overwegen te stoppen. Praat erover met je ouders, met de begeleiders, alvorens de knoop door te hakken.

“ Een gesprek aangaan dan toch met de leiding en, ja, zien wat er kan gedaan worden. [...] Ouders kunnen wel helpen natuurlijk met een gesprek om naar een gesprek te vragen, want ik denk dat kinderen niet zo snel naar iemand toe stappen om te zeggen van: “kijk, dit is er aan de hand”.

■ Stoppen en gender

We onderzochten of de redenen waarom jongeren stoppen met een jeugdvereniging anders zijn voor jongeren met een andere genderidentiteit. Voor jongens, meisjes en non-binaire jongeren zagen we telkens een (iets) andere top 3 van waarom ze stoppen met een jeugdvereniging.

Jongens

1. Ik vond het niet leuk.
2. Ik had te weinig tijd.
3. Ik voelde me niet goed in de groep.

Meisjes

1. Ik vond het niet leuk.
2. Ik voelde me niet goed in de groep.
3. Ik had te weinig tijd.

Non-binaire jongeren

1. Ik voelde me niet goed in de groep.
2. Ik voelde me uitgesloten.
3. Ik vond het niet leuk.

Bij deze groep jongeren komt de reden “ik voelde me uitgesloten” in de top 3, wat bij jongens en meisjes niet het geval is.

Ik weet het nog niet

De genderzoekende jongeren geven dezelfde redenen aan als non-binaire jongeren. Deze 3 redenen werden door de populatie evenveel aangegeven, dus er is geen top 3:

- Ik voelde me niet goed in de groep.
- Ik voelde me uitgesloten.
- Ik vond het niet leuk.

■ Stoppen en migratieachtergrond

Jongeren die niet in België geboren zijn geven dezelfde redenen om te stoppen zijn als jongeren die wel in België geboren zijn.

1. Ik vond het niet leuk
2. Ik had te weinig tijd
3. Ik voelde me niet goed in de groep

■ Stoppen en SES

Jongeren met een lage, gemiddelde en hoge SES hebben telkens een andere top 3 redenen om te stoppen met een jeugdvereniging.

Lage SES

1. Ik voelde me niet goed in de groep.
2. Ik voelde me uitgesloten.
3. Ik vond het niet leuk.

Gemiddelde SES

1. Ik vond het niet leuk.
2. Ik had te weinig tijd.
3. Ik voelde me niet goed in de groep.

Hoge SES

1. Ik had te weinig tijd.
2. Ik vond het niet leuk.
3. Ik voelde me niet goed in de groep.

Interessante kanttekening: ondanks dat die redenen niet in de top 3 staan, geven jongeren met een lage SES, in vergelijking met de andere jongeren, veel vaker aan dat ze stopten omdat er geen rekening werd gehouden met hun thuissituatie of omdat het duur was.

■ Stoppen en andere achtergrondvariabelen

Er is geen significant verband tussen de reden waarom jongeren stoppen en:

- in een dorp of een stad naar een jeugdvereniging gaan
- leeftijd
- onderwijsvorm

■ Zou iedereen zich goed voelen in een jeugdvereniging?

In de interviews vroegen we aan jongeren of ze naar een jeugdvereniging gaan zouden aanraden aan anderen. En welke soort jongeren er al dan niet hun plek vinden.

Enkele jongeren vertellen dat zowat eender wie er hun plek wel zal vinden, omdat er een open sfeer heerst waarin iedereen welkom is.

“ Die personen die daar in die activiteiten waren, die waren echt open aan nieuwe mensen. Die zullen alles doen om zodat die persoon zich daar voelt, die zullen zich aanpassen voor die persoon. Ja, dus ik denk dat eigenlijk dat alle, alle karakters dat ze hun daar passen. Iedereen is anders daar, dus logisch, ja. Je zal altijd iemand vinden, dat je goed samen past. Altijd.

“ ‘t Is een vaste groep, als je niet dom gaat doen, allee, als je niet de ambetanterik gaat zijn, gaan ze je accepteren, als je heel de tijd ambetant gaat zijn of heel de tijd achter iedereen z'n rug gaat klappen, dan gaan ze zeggen van “fuck you”, hé ja.

Die groep kan mee- of tegenvallen, volgens sommige jongeren.

“ J: Dat kan echt twee kanten op draaien.

I: Ja, hoezo?

J: Omdat ge kunt goed in de groep liggen en dat kan perfect worden voor u en ge hebt daar de tijd van uw leven. Of ge kunt zowat die zijn dat er niet echt bijhoren en dan hebt ge eigenlijk niet heel veel aan uw XX-jaren want... ja.

I: En wat bepaalt dat? Of dat ge het ene wordt of het andere?

J: Oeioeioei, gewoon misschien de vrienden dat ge al hebt en hoe sociaal en hoe open ge bent, denk ik wel een beetje.

I: En hoezo dan de vrienden die ge al hebt?

J: Dat als ge nu een vriendin hebt dat wel heel sociaal en open is en gij bent dat bijvoorbeeld niet, dat die u zowat kan meenemen en zo ne keer ‘kom ga keer mee’, zo kan doen enzo. ”

Andere jongeren vertellen dat het toch belangrijk is dat je sociaal bent en communicatief vaardig.

“ Mensen die bijvoorbeeld problemen hebben met sociale communicatie en alles. Dus die ga ik dat niet aanraden. Dat is veel interactie. Dat weet ik dus dan gaat dat moeilijk zijn voor de mensen. Ze gaan zich oncomfortabel voelen en niet ‘erbij voelen’ zoals ik al zei. Dus ze moeten in hun comfortzone laten.

“ Ja, ik denk wel sowieso dat er mensen zijn die dat minder leuk gaan vinden. Dat is ook gewoon normaal. Ge kunt niet verwachten dat iedereen hetzelfde leuk gaat vinden. Ik denk, als ge, ‘k weet niet, een minder sociaal persoon zijt of zo, denk ik dat da moeilijk zijn om naar XX te gaan. Of als ge heel moeilijk mee hebt om, euhm, uw zondag onnozel te gaan doen ergens. Ja als ge liever, als ge serieuzer persoon zijt of zo, is da misschien wel wat moeilijker. Euhm, maar ik denk dat, zeker die kleintjes, ik denk dat iedereen dat wel kan doen.

“ Dat was misschien ook onze groeps sfeer heel hard. Want wij waren een heel luide groep. Waarin dat iedereen wel, allee, als ge enthousiast waart, kon je keigoed mee met de groep. Maar als ge een stil momentje had dan waart ge ook bijna wel alleen. Dat was wel zo’n groep.

Toch kan de jeugdvereniging er volgens sommige jongeren ook net voor zorgen dat je socialer wordt.

“ Omdat, ‘k weet niet, voor mij heeft dat wel gewoon veel, ik weet het niet, ik ben niet supersociaal maar ook weer wel ergens maar dat heeft wel veel geholpen met hoe sociaal ik ben. Ik kan mensen aanspreken op straat om vragen te stellen en ik denk dat dat een groot deel door XX is, dat ik zo, want allee die mensen, ik ben ook altijd van “ik zie die toch nooit meer”, allee. En ja, dat is gewoon, ja, ‘k weet niet, makkelijk want ... dat is ook gewoon beter voor mij, want anders zou ik geen vrienden hebben. Allee, jawel, maar niet veel.

Jongeren uit sommige jeugdverenigingen geven aan dat er drukkere, ruigere jongeren in de werking zitten, die vaak een weerwoord hebben. Het is volgens hen dan zeker niet zo dat alle jongeren er makkelijk hun plek zullen vinden.

“ Ik weet dat gaat nu beetje erg klinken of zo maar XX kan hard zijn want ik heb twee euhm een nichtje en neefje die zijn rustig opgegroeid tussen een papa en mama die niet gescheiden zijn en altijd ging het wel goed voor hen en die kwamen een keertje naar XX en de kinderen die daar zijn zijn meer van ‘ruig’ en meer stoeien enzo. Voor hun was toen te, ik weet niet Nederlands woord ervoor, maar te hard of zo, voor hun is het te hard. Te wild. En dan zeiden ze “ik wil niet komen” en ik kan begrijpen dat XX niet, misschien te wild of zo voor hun is.

“ Er zijn wel meer drukke mensen dan rustige mensen daar. Dus het moet jouw ding zijn eerlijk gezegd. Voel je de groep, voel je de vibe? Voel je het niet? Dan ja, kom niet. Maar, ja nee, maar echt waar. Serieus. Want eerlijk? Ge gaat uzelf gewoon denken van: oh shit, waar ben ik beland? Want wij zijn wel eerlijk en wij zijn wel open en wij lachen met iedereen. Maar wij zijn ook hard en eerlijk, als gij daar niet tegen kunt. [...] Wij zijn allemaal wel echt echt glaseerlijk dus als wij iets vinden of jij vraagt onze

mening niet eens dan wordt dat gezegd. Dus als je daar niet tegen kan ...

“ J: Dat hangt af van persoon tot persoon. [...] Je moet wel, wat eerlijk is, een ‘forte caractère’.

I: Ja, een sterk karakter hebben?

J: Je moet dat hebben. Want anders ze gaan je opeten. [...] Als, bijvoorbeeld, ik lach op jou, je moet de reflex hebben om op mij te lachen. [...] Want als iemand anders die gaat zien dat jij laat jou doen, die gaat altijd een beetje verder, een beetje verder, een beetje verder totdat hij gaat jou helemaal opeten. ”

Andere jongeren leggen meer de focus op de activiteiten. Sommige jongeren vinden activiteiten die gebeuren in de jeugdvereniging heel fijn, andere net niet. Het is volgens hen niet voor iedereen.

“ XX is echt zoiets heel muzisch dus als dat u niet ligt dan is dat sowieso al niets voor u. Maar dus dat kan misschien soms wel zo heel enthousiaste mensen bij zitten van een bepaald type soort mensen.

“ Sommige, als ge zo vuil wordt, dat vinden die niet leuk. [...] En de rest, denk ik, die vinden dat gewoon niet leuk, de activiteiten of zo.

“ Ja, bij sommige mensen denk ik van: oei, als die ooit naar XX zou moeten gaan, dat zou niet goedkomen. [...] Ik zie dat aan mensen dat die niet geschikt zijn, want die zijn al vies van alles en die doen niets buiten, buiten hun school.

Wat we veel jongeren hoorden zeggen in de interviews, is dat het sowieso de moeite loont om, als een jongere twijfelt, toch eens een jeugdvereniging te proberen. Je kan dan nog ervaren of het iets voor jou is of niet.

“ Dan zou ‘k gewoon zeggen van: “Kom een keer proberen”. Ge kunt dat hé. En als ‘t je niet aanstaat, kom niet, en als ‘t je wel aanstaat, kom wel.

“ Proberen, sowieso proberen, want als je het niet leuk vindt dan kan jij stoppen. Maar wie weet is da juist super-superleuk en dan, ja, dan mis je die leuke momenten. Dus ja, sowieso proberen.

“ Sowieso het proberen want ik merk wel nu de leiding is daar wel heel hard mee bezig op XX. Dat is wel heel hard ‘ah ja dat kind is stiller, oké we zetten die bij die’ of ‘ah dat zou misschien wel een goei match kunnen zijn’. Nu merk ik dat heel hard dat de leiding hiermee bezig is.

Drempelverlagende acties

In de interviews benoemden de jongeren heel wat drempels om naar de jeugdvereniging te gaan, of vertelden ze over wat ze de eerste keer spannend vonden. In een nieuwe context terechtkomen met mensen die je niet kent, is spannend voor sommige jongeren.

“ Omdat ik, ik ken niet veel mensen en hou niet om nieuwe mensen te kennen. En ik wist er zijn daar grotere mensen dan mij, dus euh ja.

En een jongere praat over een ervaring waarbij het na een spannend begin toch goedkomt.

“ Je bent alleen en je kijkt iedereen, hoe ze zijn enzo. En je durft niet te praten, maar dan euhm, dan het was goed. Ik heb mensen leren kennen en het was leuk. En nu ik ken iedereen zoals ik ben, zoals ik ben daar heel mijn leven geweest, maar het is alleen maar twee jaar. Voor sommige jongeren kan het helpen om die eerste keer met een vriend of vriendin mee te gaan naar de jeugdvereniging.

“ In het begin, ik was bang en wou ik niet gaan omdat eigenlijk mijn grote broer is daar gegaan en heel zijn leven is daar gegaan en die vond dat leuk maar ik wou per se dat niet doen maar ik heb dat toch gedaan en daarom dat ik dat doe en ik heb dat wel goed gelukt en dat was leuk dat ik daar met mijn nicht was.

Als jongeren voor de eerste keer bij een jeugdvereniging komen, vinden ze het fijn dat ze worden verwelkomd of rondgeleid.

“ Euh, bijvoorbeeld de eerste dag, die waren zo met mij en mijn nicht en die vertelden mij alles over die plaats en wat we konden doen.

“ Ik denk ook gewoon het feit dat zo, als je daar toekomt of zoiets dat er meteen zo mensen naar u toe komen of zoiets. Meteen zo met u beginnen praten of zoiets. Dat jij niet zo zelf bij de groep moet staan of zo. Dat ge niet meteen iets moet zeggen als ge daar toekomt.

“ Dat is wel zo stressvol. Ik weet nog mijn mama had mij toen afgezet en [2 namen, n.v.d.r.] stonden voor de deur om mij te begroeten. [...] Dus ja, die begroeten mij en die begroeten mijn mama en dan ga ik naar binnen en ja, dan zie ik mensen die ik al kende, dus dat was dat direct dat ik mij daar al thuis voelde. Ja, de eerste keer is wel stressvol dat weet ik nog.

Jeugdverenigingen kunnen volgens de jongeren die we spraken best goed communiceren over welke activiteiten wanneer plaatsvinden en hun deuren openzetten voor nieuwe leden.

“ J: Er waren twee activiteiten, twee andere dus. Ik kende, ik moest ook andere mensen kennen en dat was ook bijna en eigenlijk dat was gewoon een andere team. Dus als jij niet in XX waren maar dat ge bijvoorbeeld mijn broer die zich ingeschreven in dat team. Zelf was hij niet in XX..

I: Ah ja, oké, dus eigenlijk was iedereen welkom?

J: Ja, dus mijn oudere nicht, de grote zus van de nicht, die daar ook gekomen. Dus dat vond ik wel heel fijn, dat ik had nu drie personen dat ik ken.

“ Die hebben hun website houden die heel goed aan dingen en Instagram gebruiken ze nu ook dus wij kunnen alles volgen op Insta. En ik heb ook heel vaak gehoord van sommige jongeren. Dan vraag ik dan: “Oh hoe zijn jullie hier terechtgekomen?” Dan zeggen die “ja we hebben dat gewoon gezien op Insta en wij dachten: oh leuk, ga eens een keer in de activiteit. want ze schrijven welke datum, wat er gaat gebeuren. Informatie staat er allemaal op: als ge wilt binnenspringen moogt ge binnenspringen.

Sommige jongeren weten dat het voor hun ouders belangrijk is dat ze goed weten wat ze doen in de jeugdvereniging. Begeleiders kunnen hier ook op inspelen, volgens de jongeren die we gesproken hebben.

“ En er was een moment dat alleen twee begeleiders effe de activiteiten plannen en zo. En ik vond gewoon dat dat veel te laat was, want ik heb geen moeder die makkelijk een ja zegt of zo. Ik moet dat effe op voorhand zeggen en toen die dat deden vond ik wel dat effe laat was. Dus ik zei ik zei tegen hun van: “Kijk hé, dat gaat niet, snapt ge, beetje, doe een beetje normaal, gedraag u als een begeleider”. En dan zijn we effe in gesprek gegaan: “wat vindt ge dat er beter kan?”

“ Ze vinden het goed, want ze weten waar ik ben. En dat ik ben niet in het straat, ik weet niet wat ik doe enzo. Ze weten dat ik in XX ben en er zijn grote begeleider die mij zeggen dat ik goed ben dat ik op straat stap enzo.

“ Zij [begeleiders, n.v.d.r.] houden alles goed in de gaten en zij bellen ook constant met de

ouders om te zeggen dat hun kinderen wel goed bezig zijn want de ouders zijn meestal bezorgd om de kinderen. En soms sturen ze een bericht via een groep op WhatsApp. Toen bestond dat nog, een groep op WhatsApp, om te zeggen dat alles oké is. Dus eigenlijk tijdens de activiteiten worden de ouders steeds op de hoogte gebracht van wat er gebeurt.

Financiële drempels zijn er ook soms. Het is volgens sommige jongeren heel fijn dat deze verminderd worden door de jeugdvereniging.

“ Het is supergoedkoop, dus dat blijft u ook laten kom... bijvoorbeeld Cinematicketten is soms voor vijf, soms voor 2 euro kunnen we gaan zelfs snapt ge en gewoon dat is ja vooral wij wij, wij zijn meestal bezig met school en continu. Soms werk ik en dan denk je: oh ja, da's dat is niet meer, da's niet zo. Wel, allee, da's niet zo duur. Ge moet niet uw moeder continu lastigvallen voor geld, dus ge kunt gewoon gaan.

“ Je doet activiteiten. De mensen ze nemen jou ... ze gaan carting. De eerste keer dat je gaat carting je bent met andere vrienden. Je gaat gaan skiën, de eerste keer dat je skiet ... want wij hadden niet de mogelijkheden om te gaan skiën of om carting met de auto. Wij hadden niet de mogelijkheden om buiten Brussel of buiten België ... Maar met XX wel. Je kon naar Spanje gaan. Je ging de eerste keer naar Spanje met je vrienden en met XX. Tu découvres la vie.

Samenvatting

Wanneer voelen jongeren zich verbonden?

Als we jongeren in de interviews vragen wanneer ze zich het meest verbonden voelen met hun leeftijdsgenoten dan raken ze volgende paramaters aan:

- Veel tijd met elkaar doorbrengen.
- Iemand lange tijd kennen, samen opgroeien.
- Helemaal jezelf kunnen zijn.
- Alles tegen de ander kunnen zeggen, vertrouwen hebben dat kwetsbare informatie niet wordt doorverteld.
- Samen kunnen lachen, plezier maken.

Voelen jongeren in een jeugdvereniging zich meer verbonden dan andere jongeren?

Jongeren die momenteel naar een jeugdvereniging gaan, scoren op de meeste vlakken beter op de enquêtevragen die polsen naar hoe verbonden ze zich voelen met leeftijdsgenoten.

Zo geven jongeren die momenteel naar een jeugdvereniging gaan meer aan dan de andere leeftijdsgenoten dat ze:

- Plezier hebben met hun leeftijdsgenoten.
- Zich niet eenzaam voelen als ze alleen zijn.
- Zich op hun gemak voelen in een groep van leeftijdsgenoten.
- Het gevoel hebben dat hun interesses worden gedeeld door mensen rond hen.
- Het belangrijk vinden om dingen te doen met leeftijdsgenoten.

- Het gevoel hebben dat anderen hen belangrijk vinden.
- Op hun vrienden kunnen rekenen als er iets misloopt.

En minder aan dat:

- Mensen hen niet goed kennen.
- Ze geen 3 dingen kunnen opsommen die leeftijdsgenoten leuk vinden aan hen.
- Ze leeftijdsgenoten irritant vinden.
- Ze zich vaak vervelen.

En waarom voelen ze zich goed en verbonden in een jeugdvereniging?

Als jongeren praten over waarom ze zich goed voelen in hun jeugdvereniging, hebben ze het vaak over:

- De activiteiten die ervoor zorgen dat ze samen kunnen lachen en plezier kunnen maken met hun leeftijdsgenoten.
- De samenstelling van de groep.
- Een veilige sfeer die voelt als thuis.

Wat is de gelukservaring van jongeren binnen en buiten de jeugdvereniging?

Jongeren voelen zich gelukkiger in hun jeugdvereniging dan op school en in het algemeen.

	Jongeren actief in een jeugdvereniging	Jongeren niet (meer) actief in de jeugdvereniging
Ik ben gelukkig in de jeugdvereniging	9	/
Ik ben gelukkig	7	7
Ik ben gelukkig op school	6	6

De jongeren die in een jeugdvereniging zitten, voelen zich echter niet gelukkiger (op school en in het algemeen) dan jongeren die niet in een jeugdvereniging zitten.

Geldt dat voor alle jongeren zo?

- Jongens en meisjes voelen zich even gelukkig in een jeugdvereniging.
- Non-binaire of genderzoekende jongeren zijn beïndrukkend ongelukkiger.
- Jongeren met een lage socio-economische status voelen zich minder gelukkig in hun jeugdvereniging dan jongeren met een gemiddelde of hoge SES.

Waarom voelen jongeren zich minder gelukkig op school dan in hun jeugdvereniging?

- School heeft een andere finaliteit: je moet iets bijleren.
- School is formeler, je hebt meer regels.
- Je hebt een andere relatie met je klasgenoten.
- In de jeugdvereniging maak je vrienden voor het leven, op school zijn vriendschappen vluchtiger.
- Je zit in een jeugdvereniging eerder samen met gelijkgestemden.
- Je kan meer jezelf zijn bij je leeftijdsgenoten in de jeugdvereniging.

Wat doet een jeugdvereniging om ervoor te zorgen dat jongeren zich daar gelukkig voelen en verbinding ervaren?

- Fijne activiteiten organiseren. De mate waarin jongeren zich op hun gemak voelen en graag naar de jeugdvereniging gaan, staat of valt met hoe hard de activiteiten aansluiten bij wie ze zijn en wat ze leuk vinden.
- Een thuisgevoel creëren: ervoor zorgen dat iedereen zichzelf kan zijn, veiligheid creëren, zorgen dat iedereen aanvaard wordt.
- Een context creëren waar jongeren problemen tijdelijk kunnen vergeten.
- Een context creëren waar jongeren gewoon plezier kunnen maken met hun leeftijdsgenoten.
- Een context creëren waar jongeren een hechte band kunnen opbouwen met hun leeftijdsgenoten.

Welke houding van begeleiders draagt bij tot het creëren van die fijne, veilige context?

- Ook aandachtig zijn voor problemen en jongeren daarover aanspreken.
- Een open houding: warm, aanspreekbaar, grappig zijn, mee onnozel doen.
- Zelf actief interesse tonen in de persoonlijke leefwereld van de jongeren.
- Een goed evenwicht vinden tussen niet te laks zijn en niet te streng.
- De groepsdynamiek in het oog houden: alert zijn voor pestgedrag.

Maar er zijn ook jongeren die stoppen: waarom?

De top 3 van redenen is:

1. Ik vond het niet leuk.
2. Ik had te weinig tijd.
3. Ik voelde me niet goed in de groep.

Opvallend:

- Meisjes geven vaker aan dan jongens dat ze stoppen omdat ze zich niet goed voelden in de groep.
- Non-binaire of genderzoekende jongeren geven vaker aan te stoppen omdat ze zich uitgesloten voelden.
- Jongeren met een lage SES stoppen in vergelijking met andere jongeren vaker omdat:
 - ze zich niet goed in de groep voelen
 - zich uitgesloten voelen
 - het te duur is
 - er geen rekening gehouden werd met hun thuissituatie

Kan iedereen zich goed voelen in een jeugdvereniging?

Volgens de geïnterviewde jongeren niet:

- Voor sommigen is het misschien te ruig.
- Voor anderen wordt er een bepaalde mondigheid verwacht die ze (nog) niet hebben.
- Je moet je ook kunnen aanpassen aan de groep.

...Maar dat weet je volgens de jongeren pas als je het probeert.

Daarom zijn **drempelverlagende acties** belangrijk, volgens hen.

Onder andere:

- Mogen komen proberen. Misschien zelfs in het midden van het jaar.
- Uitgenodigd worden via vrienden en samen gaan.
- Verwelkomd worden en rondgeleid worden als je komt proberen of nieuw bent.
- Op voorhand weten wat de activiteiten zullen zijn.
- Zo laag mogelijke financiële drempels.

Reflectie op de onderzoeksresultaten

Waarom voelen jongeren zich gelukkiger in het jeugdwerk dan daarbuiten?

Als het over mentaal welbevinden gaat, merken we dat jeugdverenigingen goed bezig zijn. Jongeren geven deze context de hoogste geluksscore, namelijk 9/10. Natuurlijk, jongeren kiezen om naar een jeugdvereniging te gaan en de hoofdfocus is er plezier.

En mogelijkwerwijs zit er op deze resultaten ook wel een bias: jongeren die momenteel in een jeugdvereniging zitten, blijven meestal gaan omdat ze dit graag doen en van de jongeren die gestopt zijn, weten we niet hoe gelukkig ze zich voelden in hun jeugdvereniging.

Waarom voelen jongeren zich minder gelukkig op school dan in de jeugdvereniging?

Als we vragen naar hoe gelukkig jongeren zich voelen op school, krijgen we een geluksscore van 6/10. De geluksscore in de jeugdbeweging is 9/10. Dit zijn zeer uiteenlopende resultaten. Maar we moeten hier ook de kanttekening bij zetten dat deze contexten ook ergens moeilijk te vergelijken zijn, ondanks dat het beide contexten zijn waar jongeren veel tijd doorbrengen met hun leeftijdsgenoten.

School is immers een formelere, weinig vrijblijvende context waarbij volgens de jongeren de focus meer ligt op presteren. Je brengt ook op school veel tijd door met je leeftijdsgenoten, maar dat is toch anders. De finaliteit van het jeugdwerk om vooral via fijne activiteiten verbinding te creëren maakt een groot verschil. Jongeren in de jeugdvereniging kiezen om tijd door te brengen met die samengestelde groep van leeftijdsgenoten, terwijl jongeren op school die keuze niet hebben.

Waarom voelen jongeren zich minder gelukkig in het algemeen dan in de jeugdvereniging?

Jongeren voelen zich minder gelukkig in het algemeen (7/10) dan in hun jeugdvereniging (9/10). Maar hierbij opnieuw de kanttekening dat we dit moeilijk 1-op-1 kunnen vergelijken. Die 7/10 gaat over allerlei

levensdomeinen, terwijl die 9/10 gaat over de paar uren per week die de jongere hooguit spendeert in de jeugdverenigingscontext. We vergelijken dus een afgebakende context (de jeugdvereniging) met een niet-afgebakende context (hun dagdagelijks leven). Zoals jongeren zelf zeiden: de jeugdvereniging is een fijne en veilige plaats om problemen te vergeten en op te gaan in leuke activiteiten en op een andere, veilige manier een thuisgevoel te vinden.

Waarom voelen jongeren die niet in een jeugdvereniging zitten zich even gelukkig op school en in het algemeen als jongeren die wel in een jeugdvereniging zitten?

Jongeren die momenteel in een jeugdvereniging zitten voelen zich niet gelukkiger dan hun leeftijdsgenoten in het algemeen of op school. De verklaring hiervoor is onduidelijk. We kunnen alleen stellen dat het geluk dat ze voelen niet doorsijpelt buiten hun tijd in de jeugdbeweging.

Hierdoor rijst de vraag: zou de kracht van de jeugdvereniging en dat geluksgevoel nog door kunnen stromen in meerdere contexten van jongeren hun leven? Zo ja, op welke manier? En is dat de verantwoordelijkheid van het jeugdwerk?

Waarom zijn er sterke verbanden tussen het zich verbonden voelen met andere jongeren en naar de jeugdvereniging gaan?

Deze vraag leidt tot volgende bedenking: trekt een jeugdvereniging jongeren aan die zich makkelijk verbinden met andere leeftijdsgenoten of traint de jeugdvereniging die vaardigheid bij jongeren?

Dit zal waarschijnlijk geen of-of-verhaal zijn maar eerder en-en: jeugdverenigingen zetten rechtstreeks of onrechtsreeks in op het creëren van verbinding, dat kunnen we stellen. Maar toch zijn er jongeren die dat niet zo ervaren en niet kunnen aarden in een jeugdvereniging.

Mogelijkwerwijs hangt het er ook van af of je op jonge leeftijd al gestart bent met de jeugdvereniging of op latere leeftijd bent ingestroomd.

Maar omdat we dit niet bevraagd hebben, kunnen we dit niet zeker weten.

Opvallend is ook dat er geen verbanden zijn gevonden tussen al dan niet naar de jeugdvereniging gaan en de 3 parameters die naar een gevoel van verbinding peilen:

- Ik voel me uitgesloten
- Mijn leeftijdsgenoten aanvaarden me zoals ik ben
- Ik kan bij een leeftijdsgenoot terecht als ik een probleem heb

Waarom deze 3 juist geen verband aantonen, kunnen we niet verklaren.

Moeten we elke jongere aanmoedigen om naar een jeugdvereniging te gaan en te blijven gaan?

Los van de verbondenheid en het geluksgevoel die het gaan naar een jeugdvereniging creëert, zijn er ook jongeren die zich niet goed voelen in de jeugdvereniging, die tegen hun zin gaan of die stoppen met een jeugdvereniging. Of jongeren die op voorhand al aanvoelen of denken dat een jeugdvereniging toch niks voor hen zal zijn.

We merken dat jongeren stoppen omdat ze het niet leuk vinden, omdat ze te weinig tijd hadden of omdat ze zich niet goed in de groep voelden. Sowieso is deze laatste reden een impactvolle reden.

Jongeren zelf geven namelijk aan dat hun jeugdvereniging er niet voor iedereen is. Sommige jongeren die in een jeugdvereniging zitten, bevestigen dit ook: niet elke jongere zal zich per se goed voelen in de jeugdvereniging.

Stel: een jongere is heel creatief, maar speelt niet zo graag drukke spelletjes. Moet de activiteit dan aangepast worden?

Zouden jeugdverenigingen naar elkaar moeten 'doorverwijzen' als ze het gevoel hebben dat een andere jeugdverenigingscontext beter bij die jongere zou passen?

Tot hoever rijkt de verantwoordelijkheid van de jeugdvereniging en de begeleiders in het creëren van een context waarin elke jongere kan aarden?

Welke rol moet een jeugdvereniging spelen in het mentale welbevinden van jongeren? Waar begint én eindigt de verantwoordelijkheid van de begeleiders? Jongeren vertellen ons dat ze de jeugdvereniging

eerder een plek vinden om hun problemen te vergeten en dat ze, ondanks de fijne band die ze met begeleiders hebben, niet meteen hun problemen met hen gaan delen. Toch vertellen sommige jongeren ons dat ze het fijn vinden als een begeleider een meer pro-actieve rol opneemt en polst naar hoe de jongere zich voelt. Andere jongeren willen net hun problemen vergeten op de jeugdvereniging.

Hoe weten begeleiders welke jongere ze voor zich hebben? Kunnen we als universeel advies geven om te polsen naar welbevinden, en dit te respecteren als jongeren de boot afhouden?

In hoeverre wijst dit onderzoek op het feit dat er extra aandacht nodig is voor bepaalde doelgroepen?

Bij specifieke, mogelijk kwetsbare doelgroepen zoals jongeren met een lage socio-economische status en non-binaire of genderzoekende jongeren, merken we op dat zich niet goed voelen in de groep, alsook zich uitgesloten voelen, primaire redenen zijn om te stoppen. Voor jongeren met een lage SES geven daarbovenop ook aan dat het te duur is en dat er niet voldoende rekening gehouden wordt met hun thuissituatie.

Daardoor rijst de vraag: hoe kunnen we dit voorkomen? Deze doelgroepen voelen zich ook beduidend gelukkiger in het jeugdwerk dan in andere contexten, maar de reden waardoor ze stoppen is ook wel gelinkt aan het zich niet aanvaard voelen in een groep. Welke extra maatregelen kunnen hierrond getroffen worden?

In hoeverre kan dit onderzoek inspiratie bieden voor andere contexten waarbij jongeren tijd doorbrengen met hun leeftijdsgenoten?

In dit onderzoek wordt er voornamelijk gefocust op de context van de jeugdvereniging en wordt er door jongeren ook de vergelijking gemaakt met de schoolcontext.

De factoren die jongeren omschrijven die een gevoel van verbinding stimuleren in hun jeugdvereniging, lijken anderzijds ook contextoverschrijdend: een fijne tijd met elkaar doorbrengen, extra aandacht hebben voor nieuwe jongeren, zowel aandacht hebben voor de dynamiek van de groep als voor de noden van de individuen, een gevoel van veiligheid creëren, voelen dat je terecht zou kunnen met je problemen. In hoeverre zouden andere contexten deze factoren ook nog meer kunnen implementeren?

Aanbevelingen voor begeleiders

Werk drempelverlagend. Verwelkom nieuwe leden op een aangepaste manier.

De drempel is hoog om een eerste keer naar een jeugdvereniging te gaan als jongere. Heb daarom aandacht voor onthaalbeleid en drempelverlagende acties:

- Laat iemand van de begeleiders de jongere verwelkomen
- Geef een rondleiding door de gebouwen
- Stimuleer jongeren om iemand mee te nemen
- Zet in op kennismakende activiteiten
- Maak duidelijk dat jongeren mogen komen proberen (misschien zelfs op verschillende momenten doorheen het jaar)
- Laat op voorhand weten wat de activiteit zal zijn en wie van de begeleiders aanwezig zal zijn
- Verlaag zoveel mogelijk financiële en materiële drempels
- Neem een reflectieve houding aan als begeleider: denk niet in hokjes en luister naar jongeren hun verhaal
- Hou rekening met drempels op vlak van taal en informatie: zijn de info en taal niet te hoogdrempelig? Begrijpt iedereen alles?

Meer info en methodieken over drempels (verlagen) kan je vinden op komaf.be. Komaf wil meer drempels naar vrije tijd verlagen. Dus méér jeugdwerk en jeugdaanbod realiseren voor méér kinderen en jongeren. Dit doen ze door te informeren en inspireren rond allerhande thema's zoals gender, toegankelijkheid, grensoverschrijdend gedrag, vervoer, taal enzovoort. Op hun site vind je ook meer info rond vormingen, begeleiding en onderzoek.

Zorg ervoor dat begeleiders zich bewust zijn van de belangrijke rol die ze vervullen in het welbevinden van hun jongeren. Pols proactief naar het welbevinden van jongeren.

Eén van de cruciale zaken die jongeren aangeven om zich goed te voelen in een jeugdvereniging zijn de begeleiders. Door de oprechte interesse die ze tonen, maar ook door de band tussen 'gelijken' die ontstaat. Het gevoel hebben iets te kunnen vertellen over het eigen welbevinden mocht dat nodig zijn, is voor jongeren belangrijk. Begeleiders mogen zich dus zeker bewust zijn van de onschatbare rol die ze nu al spelen in het mentale welbevinden van hun jongeren.

- Zorg voor verbinding, fijne activiteiten.
- Wees laagdrempelig beschikbaar: voer gesprekken met de jongeren, zorg dat ze je makkelijk kunnen aanspreken.
- Toon interesse in de leefwereld van de jongeren
- Wees alert voor signalen van jongeren: gedragen ze zich anders? Gaan ze ineens niet meer met dezelfde personen of leeftijdsgenoten om? Voelen ze zich precies niet goed? Komen ze niet (meer)

regelmatig? Als er een jongere stiller is dan gewoonlijk of er iets mis lijkt te zijn, wacht dan als begeleider niet af tot die zelf naar jou komt, maar vertel wat je merkt en vraag of de jongere hierover in gesprek wil gaan.

- Pols proactief naar mentaal welbevinden: vraag hoe het gaat met de jongere, ook buiten de jeugdvereniging (thuis, op school, ...).
- Reageer op situaties waarin de jongere zich mogelijk niet goed voelt: situaties waarin er iemand uitgelachen, buitengesloten, ... wordt.
- Zorg dat de rol van de begeleider in het mentaal welbevinden van jongeren deel is van je integriteitsbeleid.

- Jongeren in armoede of non-binaire jongeren lopen extra risico's om uit de boot te vallen. Zet er extra op in dat ook zij zich welkom voelen.

Een belangrijke rol van een begeleider is inzetten op bevordering van het mentaal welbevinden door een veilig klimaat te creëren waarin kinderen en jongeren zichzelf kunnen zijn en waar omgaan met emoties als normaal wordt beschouwd. Dit onderzoek toont mooi aan hoe het jeugdwerk al inzet op verbinding en een positieve sfeer.

In de publicatie [‘Werken met groepen’](#), ontwikkeld door Pimento, vind je relevante achtergrondinformatie, antwoorden op veelgestelde vragen, opdrachten en tips die jou kunnen helpen om even stil te staan bij jouw begeleidershouding.

Zet in op evaluatiemomenten en bevrage jongeren als ze (aangeven om te willen) stoppen

Als we met jongeren praten over de reden waarom ze stoppen met een jeugdvereniging, kunnen ze dat vaak helder toelichten. Als we hen vervolgens vragen naar in hoeverre de begeleiders op de hoogte zijn van deze reden, krijgen we veel minder overtuigende antwoorden. We vrezin dus dat veel begeleiders niet weten waarom jongeren stoppen, en dus ook niet kunnen voorkomen dat dit bij andere jongeren speelt. Het lijkt ons dus een goed idee om in gesprek te gaan met jongeren die stoppen met een jeugdvereniging, om zo genoeg de vinger aan de pols te houden over wat er effectief speelt bij de jongeren in de groep. Maar ook, om afhaken voor te zijn, kan het helpen om evaluatiemomenten in te lassen. Jongeren geven trouwens aan dat ze het appreciëren als hun mening ertoe doet.

- Las evaluatiemomenten in: praat met de jongeren over wat ze al dan niet fijn vinden aan de jeugdvereniging en doe op basis hiervan eventueel aanpassingen.
- Als jongeren aangeven te willen stoppen: praat hierover, niet om hen te overtuigen om te blijven, maar wel om een zicht te krijgen op wat er speelt bij deze jongeren.
- Voer “exitgesprekjes”: als een jongere gestopt is, bevrage dan hoe dit komt en bekijk of de jeugdvereniging hierin nog iets kan betekenen.
- Verwijs door naar andere jeugdverenigingen als jongeren die stoppen aangeven dat deze jeugdvereniging niet echt hun ding is.

Heb oog voor de groepsdynamiek en zet in op een antipestbeleid (in het integriteitsbeleid)

Waarom jongeren het gevoel kunnen hebben er niet bij te horen of zich niet goed te voelen in de jeugdvereniging hangt samen met de bestaande groepsdynamica, ‘luide/mondige’ jongeren die veel ruimte innemen, enzovoort. Het is belangrijk om een preventief beleid te voeren dat ervoor zorgt dat jongeren zich goed kunnen voelen in jouw jeugdvereniging. Dit beleid kan worden gelinkt aan het integriteitsbeleid en/of een mentaal welzijnsbeleid.

- Zorg ervoor dat alle jongeren hun plek vinden in de groep: creëer een veilig groepsklimaat.
- Denk samen met de andere begeleiders na over hoe jullie omgaan met eerder luide/mondige jongeren en eerder stillere jongeren, zodat iedereen zich goed voelt.
- Heb oog voor hoe nieuwe leden, jongeren van verschillende leeftijden en genders in de groep liggen.
- Zorg dat je aandacht hebt voor (het mentaal welbevinden van) alle jongeren, en niet enkel de oudsten of de luidste roepers.
- Ga in gesprek met individuele jongeren als je merkt dat jongeren zich niet veilig of goed voelen in de groep.
- Denk na over een antipestbeleid: zowel preventief als reactief.

Met het ‘Stappenplan integriteitsbeleid’, ontwikkeld door Pimento, leer je hoe je in zes stappen komt tot een realistisch en gedragen integriteitsbeleid voor jouw jeugdvereniging.

Ga verder aan de slag met het kader ‘Speelveld mentaal welzijn’

Naast de aanbevelingen hierboven kan het ook handig zijn om aan de slag te gaan met het ‘Speelveld mentaal welzijn’ dat De Ambrassade speciaal creëerde voor het jeugdwerk om een organisatiebeleid te ontwikkelen rond mentaal welzijn.

Het ‘Speelveld mentaal welzijn’ is geen rigide instrument dat je van a tot z moet volgen, maar eerder een ‘speelveld van mogelijkheden’ (vandaar de naam) om de denkoefening binnen jouw jeugdwerkorganisatie te starten. Het ‘Speelveld mentaal welzijn’ is generalistisch opgesteld en richt zich tot alle jeugdwerkorganisaties, of ze nu werken met vrijwilligers of professionals. Dat alles is gelinkt aan het integriteitsbeleid op organisatieniveau, want ook hierin werk je aan een beleid voor bevordering (kwaliteit) en preventie.

Aanbevelingen voor begeleiders van kinderen en jongeren in andere contexten

Leer uit de positieve ervaringen die jongeren hebben in hun jeugdvereniging, kijk welke zaken kunnen worden overgenomen in andere contexten

Zet ook vanuit andere contexten in op factoren die het geluksgevoel bevorderen en verbinding creëren:

- Organiseer fijne activiteiten die aansluiten bij wie de jongeren zijn en wat ze leuk vinden.
- Creëer een thuisgevoel waar iedereen zichzelf kan zijn en aanvaard wordt.
- Creëer een context waar jongeren problemen tijdelijk kunnen vergeten.
- Zorg dat jongeren gewoon plezier kunnen maken met hun leeftijdsgenoten.
- Creëer een context waar jongeren een hechte band kunnen opbouwen met hun leeftijdsgenoten.

Zet in op de begeleidershouding die een fijne, veilige context creëert

- Wees aandachtig voor problemen en spreek jongeren daarover aan.
- Neem een open houding aan: wees warm, aanspreekbaar, grappig en doe mee onnozel.
- Toon zelf actief interesse in de leefwereld van jongeren.
- Vind een goed evenwicht tussen niet te laks en niet te streng zijn.
- Hou de groepdynamiek in het oog: wees alert voor pestgedrag.

Aanbevelingen voor jeugdbeleid

Zet in op jeugdwerk als verbinder en inspirator

Jeugdwerk heeft in het thema mentaal welzijn een belangrijke rol te spelen. In het [#jeugdwerkwerkt verhaal](#) schreven we het al, jeugdwerk staat op kruispunten. Jeugdwerkers zijn vertrouwensfiguren, in een samenleving waarin iedereen vooral veel moet, weinig ruimte krijgt om iets al doende uit te zoeken en vooral weinig mag laten mislukken. Daarom vertrouwen kinderen en jongeren aan jeugdwerkers veel vragen toe die over iets anders gaan dan hun ‘ontspanning’: problemen met ouders, op school, met zichzelf, in de samenleving. Jeugdwerk, dat zich afspeelt in de vrije tijd van kinderen en jongeren, heeft op dat vlak dus ook een streepje voor: niets moet, alles kan. Jeugdwerk kan bij uitstek veilige omgevingen bieden waar kinderen en jongeren met hun problemen terechtkunnen, maar kan ook werken aan een positieve geestelijke gezondheidsbevordering.

Wetenschappelijk onderzoek naar de belangrijkste voorspellers van welzijn zijn hoopgevend. Zo blijkt dat vooral een sterke verbondenheid met anderen voorspellend is van later geluk. In resultaten van het Vlaamse SIGMA-onderzoek zien we dat het vooral kwaliteitsvolle, dagelijkse sociale interacties zijn die sterk gelinkt zijn aan de geestelijke gezondheid van jongeren. Deze resultaten zijn hoopgevend, omdat ze handvaten bieden om daadwerkelijk iets te doen aan welzijnsbevordering. Wanneer we kinderen en jongeren helpen om betekenisvolle connecties met anderen te leggen, zal dit zich uitbetalen in een enorme weerbaarheid van de generaties van de toekomst.

Jeugdwerk is een recht voor alle kinderen en jongeren. Het kan een enorm krachtige beschermer zijn tegen het ontwikkelen van psychopathologieën. Dat heeft te maken met de verbinding met anderen die erin centraal staat, wijst onderzoek uit. Jeugdwerk is expert in het verbinden!

Uit het [#jeugdwerkwerkt-verhaal](#):

Of je nu professional of vrijwilliger bent, iedere jeugdwerker beschikt over een specifiek DNA, dat je alleen

beleeft, leert of ervaart in het jeugdwerk. Ja, jeugdwerk is speels, creatief, vuil, rebels, springlevend, gedreven, met een hoek af ... Maar jeugdwerk is bovenal een houding: de manier waarop je in de wereld staat en naar de samenleving kijkt. Niet omdat je dat moet, maar omdat je dat wilt.

#Jeugdwerkwerkt omdat jeugdwerkers ...

- **kinderen en jongeren consequent centraal zetten** – Jeugdwerkers vertrekken altijd vanuit de leefwereld van kinderen en jongeren. Jeugdwerkers bieden kinderen en jongeren een autonome maatschappelijke ruimte, met plaats voor wat ze kunnen en willen, vanuit hun eigen interesses.
- **kinderen en jongeren eigenaarschap geven** – De activiteiten, de ploegvorming, de werking, de processen, de experimenten: ook dat kunnen kinderen en jongeren zelf in handen nemen. Ze zijn evenwaardig aan hun begeleiders, de coördinatoren, de professionals.
- **proces én product belangrijk vinden** – Samen met kinderen en jongeren werken jeugdwerkers aan een product. Maar de weg naar het resultaat is minstens even waardevol. Cycli van reflectie en actie wisselen elkaar af. In dialoog, uit ervaringen, in groep leer je en zet je stappen vooruit.
- **de kracht van de groep positief inzetten** – Jeugdwerk verbindt kinderen en jongeren door samen te werken, te verenigen volgens interesses, in te zetten op ontmoeting, netwerken en gemeenschappen te bouwen. Jeugdwerk zorgt zo voor een gevoel dat je erbij kunt horen en voor openheid voor andere meningen of gewoontes.
- **de samenleving mee vormgeven** – Jeugdwerkers laten kinderen en jongeren groeien als actieve, betrokken burgers in de samenleving. Samen met kinderen en jongeren nadenken over de buurt of het (lokale) beleid, initiatieven opzetten die mensen dichter bij elkaar brengen ...

Dit onderzoek toont aan dat jongeren zich gelukkiger voelen in de jeugdvereniging dan in het algemeen of op school. De activiteiten die ervoor zorgen dat ze samen kunnen lachen en plezier kunnen maken met hun leeftijdsgenoten, het groepsgevoel en de veilige sfeer zijn hierin cruciaal. Leer daarom ook uit ervaringen van het jeugdwerk voor andere beleidsdomeinen

als onderwijs, sport, jeugdhulp, ... Als iedereen die met kinderen en jongeren contact heeft meer de jeugdwerker in zichzelf naar boven haalt, kan er ook binnen andere domeinen ingezet worden op het versterken van jongeren hun geluksgevoel en op een hogere mate van verbondenheid.

Investeer in jeugdwerk en veilige plekken voor kinderen en jongeren

Jongeren voelen zich, ongeacht hun achtergrondkenmerken, het gelukkigst in de jeugdvereniging. Gezien verbinding een belangrijke tegenindicator is voor psychische problemen, is het vanuit dit opzicht ook heel belangrijk te investeren in jeugdwerk. Dit zodat alle kinderen en jongeren hier terecht kunnen en een

jeugdvereniging vinden waar ze aansluiting vinden. Investeer ook voldoende in fysieke plekken voor kinderen en jongeren. Het zijn namelijk veilige havens waar ze even terecht kunnen, hun problemen kunnen vergeten en/of een luisterend oor vinden.

Enquête

De vragenlijst invullen duurt ongeveer 5 minuten.

Er zijn geen foute of juiste antwoorden, we zijn benieuwd naar jouw mening en ervaringen. Je mag dus eerlijk zijn over wat jij denkt.

Jouw antwoorden worden anoniem verwerkt. Dit betekent dat we jouw naam niet vragen en niemand kan weten welke antwoorden jij hebt ingevuld.

Door deze vragenlijst in te vullen, geef je toestemming dat je gegevens anoniem gebruikt worden in een onderzoeksrapport.

Heb je nog vragen? Mail naar info@plimento.be.

Bedankt dat je deze vragenlijst wilt invullen!

* 1. Hoe oud ben je?

- Jonger dan 12
 16
 12
 17
 13
 18
 14
 Ouder dan 18
 15

* 2. Ik ben een...

- Meisje
 Jongen
 Non-binair persoon
 Ik weet het (nog) niet

* 3. In het hoeveelste middelbaar zit je?

- 1e
 2e
 3e
 4e
 5e
 6e
 7e
 Ik zit niet in het middelbaar

* 4. Wat volg je op school?

- A-stroom
 B-stroom
 Buitengewoon onderwijs (Buso)

* 5. Wat volg je op school?

- Aso
 Kso
 Bso
 Buso
 Tso

* 6. Uit hoeveel personen bestaat jouw gezin (of het gezin waar je de meeste tijd doorbrengt)?
Tel jezelf ook mee.

* 7. Hebben jullie thuis een auto, bestelwagen of vrachtwagen?

- Nee
 Ja, één
 Ja, twee of meer

* 8. Hoeveel computers, laptops, tablets hebben jullie in totaal thuis? (smartphones en spelconsoles tellen niet mee)

- Geen
 Eén
 Twee
 Meer dan twee

* 9. Heb je een eigen slaapkamer voor jezelf?

- Nee
 Ja

* 10. Hebben jullie thuis een vaatwasmachine?

- Nee
 Ja

Enquête

* 11. Hoeveel badkamers (kamer met bad en/of douche) hebben jullie thuis?

- Geen
 Eén
 Twee
 Meer dan twee

* 12. Hoe vaak ben je samen met je gezin naar het buitenland (buiten België) op vakantie geweest gedurende het laatste jaar?

- Helemaal niet
 Eén keer
 Twee keer
 Meer dan twee keer

* 13. Ben je in België geboren?

- Ja
 Nee

* 14. Is een van je ouders in een ander land dan België geboren?

- Ja
 Nee

* 15. Is een van je grootouders in een ander land dan België geboren?

- Ja
 Nee

* 16. Ik ben gelukkig op school

0 (niet gelukkig) 5 10 (gelukkig)

* 17. Ik ga momenteel naar een jeugdvereniging (Een jeugdbeweging, jeugdhuis, vakantie- of kamporganisatie, vereniging voor cultuureducatie, politieke jongerenvereniging of gespecialiseerde jeugdvereniging)

Niet meer (gestopt) Ja Nee (noot gedaan)

* 18. Ik ben gelukkig in mijn jeugdvereniging

0 (niet gelukkig) 5 10 (gelukkig)

* 19. Ben je al eens op kamp geweest met jouw jeugdvereniging?

- Ja
 Nee

* 20. Hoe vaak ga je naar je jeugdvereniging?

- Meerdere keren per week
 1x per week
 Minstens 1x per maand
 Minstens 1x per jaar

* 21. Naar welke soort jeugdvereniging ga je?

- Jeugdbeweging** (bv. Chirojeugd Vlaanderen, Scouts en Gidsen Vlaanderen, KIJ, KSA, JNM, Jeugd Rode Kruis, ...)
 Jeugdhuis, jeugdcentrum of open jeugdwerk initiatief
 Speelpleinwerking
 Vakantie- en kamporganisatie (bv. Kazou, Joetz, Kruisj, Free-Time, Koning Kevin, Activak, ...)
 Jeugdvereniging voor **cultuureducatie** (kunst, cultuur, dans, zang, ...) (bv. BAMMI, Passerelle, Das Kunst, ...)
 Politieke jongerenbeweging (bv. Jong CD&V, Jong Groen, Jong Socialisten, Jong VLD, Jong N-VA, ...)
 Gespecialiseerde jeugdvereniging met een specifieke doelgroep, thema of ideologie (zoals: werkt met jonge vluchtelingen of kinderen en jongeren in armoede en/of de vereniging werkt specifiek rond milieueducatie, wetenschappen, ...) (bv. Arktos, Tumult, Uit De Marge, Jeugd, cultuur en wetenschap, ...)

* 22. Ga je naar de jeugdvereniging in een stad of in een dorp?

- Stad
 Dorp

* 23. Waarom ben je gestopt met die jeugdvereniging(en)? Je mag antwoorden voor meerdere jeugdverenigingen waarmee je gestopt bent.

- Te weinig tijd
- Ik vond het niet leuk
- Ik voelde me niet goed in de groep
- Het was te duur
- Ik voelde me uitgesloten
- Ik vond de leiding niet leuk
- Ik mocht niet meer van mijn ouders
- Ruzie/conflict met iemand van de groep
- Er werd geen rekening gehouden met mijn thuissituatie
- Er werd geen rekening gehouden met mijn religieuze achtergrond
- De activiteiten waren niet aangepast aan mijn fysieke of mentale beperking
- Andere:

Je krijgt nu heel wat stellingen om op te antwoorden. Als je hier het woord 'leefijdsgenoten' leest, mag het gaan over jongeren van ongeveer dezelfde leeftijd (enkele jaren jonger of ouder mag dus ook).

* 24. In hoeverre ga je akkoord met de volgende stellingen?

	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord
Ik heb plezier met mijn leefijdsgenoten	☐	☐	☐	☐	☐
Ik mis gezelschap van leefijdsgenoten	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan bij een leefijdsgenoot terecht als ik een probleem heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan bij een volwassene terecht als ik een probleem heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me eenzaam als ik alleen ben	☐	☐	☐	☐	☐

* 25. In hoeverre ga je akkoord met de volgende stellingen?

	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord
Ik heb het gevoel dat ik goede vrienden heb	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn leefijdsgenoten aanvaarden me zoals ik ben	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me op mijn gemak in een groep van leefijdsgenoten	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn interesses worden gedeeld door de mensen om me heen	☐	☐	☐	☐	☐
Mensen vinden mij goed gezelschap	☐	☐	☐	☐	☐

* 26. In hoeverre ga je akkoord met de volgende stellingen?

	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord
Ik voel me uitgesloten	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het belangrijk om dingen te doen met leefijdsgenoten	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat niemand mij echt goed kent	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan gezelschap vinden wanneer ik dat wil	☐	☐	☐	☐	☐

* 27. In hoeverre ga je akkoord met de volgende stellingen?

	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord
Er zijn mensen die mij echt begrijpen	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn mensen met wie ik plezier kan maken	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat niemand met mij inzit	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan 3 dingen opsommen die leefijdsgenoten leuk vinden aan mij	☐	☐	☐	☐	☐

Enquête

* 28. In hoeverre ga je akkoord met de volgende stellingen?

	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord
Ik vind de meeste leeftijdsgenoten irritant	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat ik veel contact heb met leeftijdsgenoten in mijn vrije tijd	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind mijn leeftijdsgenoten leuk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik verveel mij vaak	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb het gevoel dat anderen mij belangrijk vinden	☐	☐	☐	☐	☐

* 29. In hoeverre ga je akkoord met de volgende stellingen?

	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord
Ik vind mezelf goed gezelschap	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn vrienden proberen mij echt te helpen	☐	☐	☐	☐	☐
Als iets verkeerd loopt, kan ik op mijn vrienden rekenen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb genoeg vrienden/vriendinnen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me eenzaam in gezelschap	☐	☐	☐	☐	☐

* 30. Heb je met leeftijdsgenoten een diep contact?

- Nee, met niemand
- Ja, met 1 leeftijdsgenoot
- Ja, met enkele leeftijdsgenoten
- Ja, met veel leeftijdsgenoten

* 31. Ik ben gelukkig

0 (niet gelukkig) 5 10 (gelukkig)

Dit is het einde van de vragenlijst. Bedankt!

Vul hieronder nog je gegevens in als je graag kans wil maken op een van de 5 waardebonnen (elk 25 euro) van Play Store (Android), App Store (Apple) of Bol.com die we weggeven.

32. Wil je kans maken op die bon?

Vul dan hier je e-mailadres in. We gebruiken dit alleen om je te laten weten of je gewonnen hebt. We houden deze gegevens niet bij en koppelen die ook niet aan je antwoorden van de vragenlijst.

Semi-gestructureerde interviewleidraad

Intro-vragen

- Wie ben jij?
- Wat doe je in je vrije tijd?
 - Ga je naar een jeugdvereniging? Vertel daar eens wat over.
- Heb je ooit in een jeugdvereniging gezeten en ben je dan gestopt of veranderd? Zo ja, hoe komt het dat je gestopt of veranderd bent?
 - Hoe komt het dat je erheen blijft gaan? Wat maakt dat je steeds teruggaat?
 - Wat sprak je meer aan bij de andere organisatie?
- Met wie heb je in je vrije tijd vooral contact qua leeftijdsgenoten?
 - Sport, jeugdvereniging, op straat, ...

Verbinding-vragen

- Waar/met welke mensen heb je het gevoel dat je het meeste plezier maakt? (doorvragen leeftijdsgenoten)
- Wanneer voel je je op je gemak bij anderen? En specifiek bij leeftijdsgenoten?
 - Wat maakt dat je je op je gemak voelt?
 - Wanneer voel je je niet op je gemak? Hoe komt dat?
- Op welke plaatsen/wanneer heb je het gevoel dat je aanvaard wordt zoals je bent?
 - Kan je een voorbeeld geven van wanneer je je aanvaard voelde? (doorvragen bij leeftijdsgenoten)
 - Wanneer heb je het gevoel dat je niet aanvaard wordt? Kan je een voorbeeld geven?
- Wie kent jou echt goed? (leeftijdsgenoten)?
 - Hoe komt het dat deze persoon jou zo goed kent? (link naar diepe band vraag)

Jeugdvereniging-vragen (nu)

- De vrienden van de jeugdvereniging, zie je die ook nog daarbuiten? Ook op school, ...?
- Wat vind je fijn aan de jeugdvereniging?
- Wat doen mensen binnen jouw jeugdvereniging om te zorgen dat je het daar fijn hebt?
- Wat vind je niet fijn aan de jeugdvereniging?
- Wanneer ga je er wel of niet graag naartoe?
- Wanneer voel je je op je gemak in de jeugdvereniging?
- Wanneer heb je het gevoel dat je aanvaard wordt zoals je bent in je jeugdvereniging?
- Voel je je soms eenzaam in je jeugdvereniging?
- Voel je je hetzelfde op school als in de jeugdvereniging? Zo nee, wat is het verschil?
- Wanneer voel je je het gelukkigst? Waar is dat dan, bij welke mensen? (link naar jeugdvereniging leggen)

Jeugdvereniging-vragen (gestopt of veranderd)

- Wat vond je fijn aan de jeugdvereniging?
- Wat deden mensen binnen jouw jeugdvereniging om te zorgen dat je het daar fijn had?
- Wat vond je niet fijn aan de jeugdvereniging?
- Wanneer ging je er wel of niet graag naartoe?
- Wat hoopte je te vinden in de jeugdvereniging? Heb je dit nu in een andere context gevonden? Zo ja, wat maakt dat die andere context dit wel kan creëren voor jou?
- Wanneer voelde je je op je gemak in de jeugdvereniging? Wanneer niet?
- Wanneer had je het gevoel dat je aanvaard werd zoals je bent in je jeugdvereniging?
- Voelde je je soms eenzaam in je jeugdvereniging?
- Waarom ben je gestopt met jouw jeugdvereniging?
- Voel je je hetzelfde op school als in de jeugdvereniging? Zo nee, wat is het verschil?
- Wanneer voel je je het gelukkigst? Waar is dat dan, bij welke mensen? (link naar jeugdvereniging leggen)

Eenzaamheid-vragen

- Heb je soms het gevoel dat je gezelschap mist? (van leeftijdsgenoten)
- Heb je soms het gevoel dat je eenzaam bent ook al ben je bij mensen?
- Wanneer voel je je uitgesloten?
- Wanneer voel je je eenzaam?
- Wanneer voel je je eenzaam in gezelschap?

Doorverwijzen

- **Awel**
- **Tejo**
- **WAT WAT**
- **API**
- **Vertrouwensleerkracht**
- **CLB**
- **Overkop**
- **JAC**
- ...

meer info op
ambrassade.be
en op pimento.be

